در علیه ده غلطه (آره‌وك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK"
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պարզ եւ գաւառներու համար տարեկան. 140 Ղրշ
» վեցամսեայ. 70 »
» եռամսեայ. 40 »
Դուրսի երկիրներու համար տարեկան. 40 Ֆրանկ
» վեցամսեայ. 20 »
Յայտնի թղթատարի փոսթայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:
Փոխուելնց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ.

ՄԵՂԱԴՐԱՆՔԻ ԲԱԺԻՆԸ

Ուշադրութիւնս գրաւեց Արեւելքի չաբաթ օրուան թիւով Հրանտ Ասատուրի «Յոբելեանի մը առթիւ» գրած խմբագրականին սա տողերը.

«Եւ եթէ Թրքահայ գրագէտները չեն ուզեր արժանանալ միշտ այն յանդիմանութեանց, զորս ռուսահայ մամուլը կ'ընէ մեր գրականութեան դէմ, հարեւանցի ու թեթեւ հռչակելով զայն, պէտք է քիչ մը աւելի աշխատանքի կորով ցոյց տան և լրջօրէն զբաղին դէթ վիպագրական սեռով, որ այնքան խոսան հողեր ու կոյս անտառներ կը պարզէ իրենց առջեւ։»

Ասիկա յայտնի է որ մեզադրանք մըն է, ուղղուած բոլոր Թրքահայ գրողներուն որոնք օրը օրին կը գրեն, գրեթէ ամէն տեսակ նիւթերու վրայ։

Ինչո՞ւ համար մեր գրողները գրական որոշ սեռ մը չեն ընտրեր, զայն մշակելու և ճոխացնելու համար։ Ինչո՞ւ համար բանաստեղծութիւնը, վիպագրութիւնը, երգիծաբանութիւնը, իմաստասիրութիւնը, առակախօսութիւնը, ևն, մեր մէջ իրենց յայտնի ներկայացուցիչները չունին։ Հարկաւ այս գրական ամլութիւնը դրական ու ակներեւ պատճառներ ունի։ Այն մեզադրանքը զոր Հրանտ Ասատուր կ'ընէ սրտցաւ շեշտով մը, կրնայ արձագանգը համարուիլ՝ տարիներէ ի վեր կրկնուած և այս պահուս իսկ, գրականութիւնը սիրող հարիւրաւոր անձերու սրտին մէջ դիզուած վշտահար դժգոհութեան։ Շատերը տեսակ մը տարակոյսով կը հարցնեն. ի՞նչ կայ. արդեօք հայ միտքը անկարո՞ղ է գրական սեռ մը մշակելու և պէտք եղած բարձրութեան հասցնելու. արդեօք գրողները կամ գրագէտները նկարագրի տէր չեն և իրրև պատանեկան ու երիտասարդական տարիքի դրաւում նկատելով գրականութիւնը, լուրջ տարիքի մէջ երես կը դարձնեն այդ տղայական յղացումներէն...։ Կամ հացի խնդի՞ր է պատճառը որ խոստմնալից գրող մը կիսատ կը թողու իր ասպարէզը. կամ միթէ պահանջը այնքա՞ն քիչ է ժողովրդին կողմէ, որ գրական որոշ սեռ մը, զինքը սիրողներու կամ պաշտողներու բաւական թիւ մը չունենալով, թերթերուն կամ հրատարակիչներուն կողմէ նիւթական շահեկանութենէ զուրկ կը համարուի, հետեւաբար շ'ապրիր։

Կը տեսնէք. ասոնք հարցումներ են որ կը շօշափեն ընկերային կարեւոր խնդիրներ, որոնց հետ սերտ առնչութիւն ունի գրականութեան այս կամ այն ճիւղին զարգացումը։ Ասոնք գրական պատճառներ են հարկաւ, բայց որովհետեւ խօսքը մեզադրանքի մը վրայ է, ես պիտի պաշտպանեմ գրողներուն իրաւունքը, անոնց դէմ զորս նախապատմառը կը համարիմ այս գրական ամլութեան։

Մոռնալու չենք որ խօսքը մասնաւորապէս վիպագրութեան՝ և մեզի յատուկ վիպագրութեան մը վրայ է, զոր մեր յայտնի գրագէտներէն հազիւ երկու երեքը ընտրած էին մինչև 1880 թուականը և անկէ յետոյ ալ հազիւ նոյնչափ անձեր միևնոյն ճամբուն մէջ փորձեր ըրին։ Այս կէտը ընդարձակ գլուխ մըն է, որուն վրայ պէտք է առանձին խօսիլ։ Արդ, հայ վիպագրութեան մը ճիւղին չզարգանալուն պատճառը, մեր մէջ, մեր թերթերու խմբագիրներն ու գիրքերու հրատարակիչներն են, ըստ իս, հիմնուելով իմ սեփական փորձառութեանս վրայ։ Խմբագիրները և թերթի տնօրէնները երկու տեսակ դիւաւոր նկատում ունին այդ կարգի հրատարակութեանց մէջ. թերթին շահը և իրենց անձնական ճաշակը։ Երբ թերթի ընթերցողներուն (մանաւանդ Պոլսեցւոց համար) շահեկան չեն տեսներ այդ կարգի գրութիւն մը, մէկ կողմ կը նետեն։ Իրենց կարծիքով՝ վէպը թերթին սպառման գլխաւոր մէկ խթանն է. ուստի պէտք է ըլլայ այնչափ հետաքրքրական որ ժողովուրդը հետ ի հետ հետեւի առօրեայ թերթին։ Դժբախտաբար սխալ չէ այս. և մանաւանդ Պոլսեցին չարաշար կերպով այսպէս վարժուած է։ Երկրորդ կէտը, որ մեր գրական բարքերուն մէջ շատ յատկանշական է, խմբագիրներուն ճաշակն է։ Խմբագիրը իր սեփական ճաշակին համաձայն նիւթը կ'ընդունի կամ կը մերժէ, կը յապաւէ, կը դասաւորէ. գաղափարներու սրբագրութիւն կ'ընէ։

Ի՞նչ կը պահանջուի խմբագրէ մը.— ոչ թէ բազմակողմանի հմտութիւն մը, այլ բազմակողմանի գաղափարականութիւն մը, որուն մէջ ցոլացնէ իր ցեղին բովանդակ հոգեբանութիւնը իր ամենանուրբ երանգներով։ Բայց կարելի՞ է գտնել այս տիպարը. հարկաւ ոչ. ժամանակի խնդիր է այդ տեսակ անձի մը հասունութիւնը։ Հետեւաբար կը մնայ մէկ միջոց. թերթերու խմբագրական մարմինը կազմել տարբեր անձնաւորութիւններէ, որոնց ամէն մէկը իր գրական որոշ անհատականութիւնը ունենայ և ամէնքը միասին կազմեն ամբողջ մը ինքնատիպ հայ գրականութեան։ Ահա այն ատեն վիպագրութիւնն ալ իր ձեռնհաս հեղինակն ու քննադատը կրնայ ունենալ հայ խմբագրութեան մէջ։

Երբ Կովկասէն օրինակ կը բերենք, մոռնալու չէ որ հոն, պարբերական հանդէսներն ու օրաթերթերը այս կերպ կազմակերպութիւն մը ունին։ Վիպագիրը թերթին մնայուն, անբաժան խմբագիրը կամ տչխատակիցն է, միևնոյն ատեն դլխաւոր քննադատը այդ կարգի նիւթերու։ Այդպէս են օրինակ Վ. Փափազեանն ու Լէօն դոր կը յիշէ Հրանտ Ասատուր. այդպէս եղած է Երբեմն Պռոշեանցը։ Հոն խմբագրական մարմինը գրական որոշ սեռերու ձեռնհասութիւն ունեցող անձերէ կազմուած է. այս պարագան պէտք է աղէկ միտք պահել։ Ըսել չեմ ուզեր թէ մեր թերթերու խմբագիրները անկարող են այս ակներեւ ճշմարտութիւնները տեսնելու. ընդհակառակը անոնք, մանաւանդ խղճամիտները, ա՛ռը կը քաշեն այս տեսակ կազմակերպութեան մը. բայց այդ իտէալ վիճակին հասնելու համար բան մը կը նշնե՞ն։ Ես սաչափ գիտեմ որ տակաւին դրական փորձ մը չեն ըրած։

Կը տեսնէ՞ք ուրեմն թ'ինչպէս կ'ըլլայ որ մեր թերթերը միակողմանի կ'երթան և կայ՝ գրական տեսակէտով, առանց ըլլալու այն «պրիսման» որուն մէջէն անցնող հայ մատենագրութեան ճառագայթը՝ զինքը կազմող բոլոր գոյներուն պիտի տարբաղադրուէր։ Գալով հրատարակիչներուն, կամ որ միևնոյն է մեր մէջ, գրավաճառներուն, եթէ հարկ ըլլայ գաղափարի տեսակէտով դատել դիրենք, արհամարհելի են անոնք ու անտանելի. կը գտնուին այնպիսիներ՝ որոնց իտէալը վաչխառութենէ անդին չ'անցնիր։ Կա՞ն բացառութիւններ. թերեւս, բայց անոնք ալ ամենէն աղքատներն են, որ սիրտ ունին, դրամ չունին։ Անոնք թո՛ղ դասագիրքերու ողորմելի չարքեր հրատարակեն ու չահագործեն դպրոցները. անոնք թո՛ղ սպասեն որ ո՛եւ է սկսնակ մը, իր տափակ ու հիւանդագին բանաստեղծութեան հատորիկը ներկայացնէ և տպագրութեան ծախքը վճարելէ ետք,—անշուշտ —, հրատարակութեան տայ, ու իրենք ալ այս կերպով ծառայած ըլլան հայ գրականութեան։

Մինչ մեր գրողները չա՞տ պահանջկոտ են։ Ես լաւ գիտեմ որ անոնք թէ՛ գաւառին թէ՛ մայրաքաղաքին մէջ քիչով գոհ կ'ըլլան։ Բայց կը գտնէ՞ք հրատարակիչ մը որ նախաձեռնութիւն ունենայ հեղինակ մը իրեն կապելու. կա՛յ մէկը որ սկիզբները զոհողութիւններ յանձն առնէ, մինչեւ որ հասարակութիւնը կամ հետզհետէ հասնող սերունդները ճանչնան գրագէտը և անոր հեղինակութեանց ընթերցումը իրենց համար մտքի պահանջ մը դառնայ։

Մեր արդի մատենագրութիւնը, ամբողջութեամբ առնելով, դեռ իր տղայական վիճակին մէջն է։ Գրողներու սերունդ մը կազմուած է արդէն 60ական թուականներէն ի վեր և հետզհետէ կը ստուարանայ. բայց գրականութեան բազմաթիւ սեռերը մշակելու համար առաջնորդողներ պէտք են։ Ուզենք չուզենք, գրականութեան մէջ մեր առաջնորդողները, դեռ երկար ժամանակ, պիտի ըլլան խմբագիրները և իրենց մնայուն աշխատակիցները։ Պարոնեան այս պայմաններուն մէջէն էր որ յաջող երգիծաբան մը դարձաւ։ Ուրեմն արհեստին ուղղակի կապուած այդ անձերէն կը սպասուի գրականութեան ալ զարգացումը։

Հայ վիպագրութեան ճիւղը մեր մէջ յաջողութեամբ փորձած է Մառուբեան, ինքը ըլլալով խմբագիր և ունենալով սեփական միջոցներ։ Տոք. Շէրմանեանը թէեւ մեր մէջ աշխատած է, բայց աւելի կովկասն կը վերաբերի։ Վերջին տասը տարիներուն մէջ, ուրիշներ ալ աջողութեամբ փորձեցին Պոլսոյ յատուկ վիպագրութիւն մը։

Վիպագրութիւնը կարծուածէն շատ աւելի դժուար բան մըն է մեր մէջ։ Այն միամիտ երազանքներով չենուած սիրահարականները չեն կարդացուիր, ոչ ալ դաղափարական խոլ յանդգնութեամբ գրուած քները։ Պէտք է իրողութիւնները հոգեբանական վերլուծումներով բացատրել և ընկերային որոշ խնդիրներու վրայ ծանրանալ, կարելի եղածին չափ հետաքրքրական ընելով իրարու յաջորդող տեսարանները։

Վերջին երկու տարուան մէջ Բաւսիկի փորձերը աղէկ են, թէեւ ոչ ոք քննադատեց զանոնք. հետեւաբար հայ վիպագրութեան մէջ կերպով մը մառացման դատապարտուելու ճակատագիրը պիտի ունենան։ Քննադատութեան մասին եղած այս անտարբերութիւնը երկու պատճառ ունի, ըստ իս։ Կամ վէպերը թեթեւ կերպով խմբագրուած էին, հետեւաբար խորունկ հետք մը չիրցան գծել ընթերցողներու մտքին մէջ. և կամ քննադատելու տրամադրութիւն ունեցողները չուզեցին, չհամարձակեցան՝ մեր լրագրական տարօրինակ բարքերէն ու անները ոգեէն քաշուելով։

Խօսքս ամփոփելով, ըսեմ որ վիպագրութիւնը կրնայ մեր մէջ ծաղկիլ. կրնայ իր արժանաւոր ներկայացուցիչներն ալ ունենալ օր մը. բայց նախաձեռնութիւն պէտք է և այս նախաձեռնութիւնն ալ կը սպասուի թերթերուն վարիչներէն, խմբագիրներէն և գրքերու հրատարակիչներէն։

Ռոսնսրօ Գ. Ա.

ՊԱՏԻՒ ՆՕԹԵՐ

ՀԻՒՍԻՍ ՈՒ ՀԱՐԱՒ

Ազգային լուրերու շարքին մէջ, փակեղը չուկան թէլլալով ծախու հանող, ուեռել մը թաղելու համար 24 առ 100 տոկոսով կանխապէս պարտամուրհակ առնող զոյգ մը չքահանաներուն հաւասֆէ հանող պատմութիւններուն քով՝ սփփարար, կաղդուրիչ անիւններ են Կովկասեան լուրերը։

Կասկ, թատերական մասնախումբ, հրատարակչական ընկերութիւն, յորելեան, գրականական ֆօնդ, և հացեր յիշ մը՝ սարքուած ի պատիւ բանաստեղծ Շատուրեանին, որուն արծաթ կաղամար մը կը նուիրեն, իր բանաստեղծութեանց երկրորդ հատորին հրատարակման առթիւ։ Եթէ այս ամէնը մտաւորական ներոյժ կեանքի մը արտայայտութիւնը չէք համարիր՝ դժուարահաճ էք, պարոն։

Ամէն օր պէտք էր որ արտատպէին մեր լրագիրները Թիֆլիսի այս լուրերը. գերազանց ամրագրեալ մըն են ասոնք մեր «տիրացուի և հոսհոսի ջիղերուն։

Թրքահայերուս համար ռուսահայ մշտաւորական կեանքը (?) անծանօթ մը մնացած է ցարդ. և սակայն առագաստանաւով ու կարաւանով չէ որ Թիֆլիս կ'երթըցուի։

Մոլեռանդ հիացող մըն եմ մեր Կովկասեան եղբայրներուն ինտելիկենցիային, որուն անհուն գերազանցութիւնը մերիներին վրայ «Հաւատամք» մը դարձած է ինծի։

Ո՞վ հնարեց արեւելեան ու արեւմտեան հայու մակդիրները. մեր հիւսիսայիններն են անոնք,— մեր ծանրախոհ գլուխները, ու հարաւայիններ ենք մենք,— կասֆոնցերը։

Գերմանիոյ 55 հայ ուսանողներուն 49ը ռուսահայ են. իսկ մենք Բարիզ կը զրկենք մեր տղաքը. իրաւ է սակայն որ Էֆլցիկի ու Պէպլիի մէջ chahut չեն պարեր։

Մխքս անճառ հեշտանքով մը հանգչեցաւ բանաստեղծին ի պատիւ կազմակերպուած հանդէսին նկարագրութեան վրայ։ Ատենին Պոլսոյ երիտասարդներս ալ գեղեցիկ հանդէսներ կը կազմակերպէինք. մեր Բերայի համբաւաւոր պարահանդէսներն էին ատոնք ուր մեր քոյրերը կը տանէինք Նինին կամ Լիլին քով fաՆՆանը պարելու։

Վասն զի ուրիշ ճար չէինք գտած մեր գաւառացի փոքրիկներուն հեգել սրվեցնելու։

ԱՆՅՈՐԴ

ՅՈԽՈՐՏԱՆՔԻՆ ԵՏՔԸ

(ՎԱԽՈՒ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ)

(Շարունակութիւն)

Բ.

Ահարկու այլայլութիւն մը՝ երեւակայական իր ամբողջութեամբը ու վախի ազդեցութեան ենթակայ հոգեկան վիճակի մը ծնունդ, կեանք առած էր իր չորսդին ու կը փշոտէր զինքը։ Տդան ի զուր կը ջանար գոցել աչքերը. անոնք կը բացուէին չարունակ. ի զուր կը ջանար ոտքի ելլել. բազմոցին դամուած էր կարծես՝ ճիգ այն այլանդակ, արհաւրոտ տեսիլքին պէս որ աչքերն էր գրկած։ Ու դողը՝ տենդ ունեցողի այն լուռն դողը՝ որ քիչ մը առաջ զինքը ցնցած էր, պահէ պահ աւելի սաստկութեամբ երակ կ'երկնցնէր իր մարմնէն ներս։

Ընդարձակ պարտէզի մըն էր վերածուած սենեակը ամբողջ. պարտէզ մը սակայն որ ամէնէն այլանդակ համադրութիւնը կը ցուցադրէր ձեւափոխուած, խաթարուած ու եղծուած ծաղիկներու, որոնց վրայ հակառակ ծլած ըլլալնուն, թաց, ցեխոտ ձեռ մը իջած էր։ Խորհրդանշաններու ամէնէն խռպոտ և ամէնէն այլապան կուտակումով, զիրենք պարուրող այդ ընդհանուր ձեռին մէջ ամէնքն ալ մէյ մէկ ձեւ առած էին, ահռելի խամաճիկներ դարձած և սոսկացնելու ասպիսան լրջուած։ Ձեւափոխուած էին անխտիր բոլոր ծաղիկներն ալ. մանուշակներուն թաւիշը թարախալից վերքի մը կը նմանէր, գանգնող գոյներու աղտոտ զանազանութեամբ և շահագրգռմամբ՝ ծաղկոտած, շարաւոտ մարմիններէ չէին տարբերիր մայիսի այն առաջին ծաղիկներուն պէս՝ որոնք չորս դին բռնած էին մլեւնոյն խիստ այլասերումով լպիրշցած, նեխած, դալկացած էին բոլորն ալ։ Նախնի ազուոր ձեւերը, առաջուան խաստակիկ մարմիններն ու քաղցրիկ բոյրերը անհետացած էին ամբողջովին և ընդհանուր հիւծում մը սաւառնած էր անոնց վրայ, յաւէրժական, անկարելիր ձմեռուան մը հետ որ ամէն բան կը լղճէր։ Վարդերն անգամ, այդ անպղտոր զուլալութեան, այդ անապակ մաքրութեան, ադամանդի այդ անարատ յստակութեան ծաղիկները՝ ճենճերած էին խմբովին և շուշանը՝ այն նախնի քնքուշ խորհրդանշան անմեղութեան, հիմա նեխութեան մարմնացում մըն էր, իր դեղնցեալ խառնուած՝ հիշդ ակուած աղիկան մը պէս, որուն սեւով երիզուած ու փոսացած աչուընքերէն հրապոյրը փախած կ'ըլլայ շնորհին հետ։

Պարտէզին բարձունքը խոտի սորսորած խուրձեր բռնած էին՝ որոնց մէջէն կոկորդիլոս մը՝ կախ կանանչ պատեանով կոկորդիլոս մը առաջ կը սուրար անգընդային կլափը բացած, և օձ մը՝ գլուխը ցցած ահագին օձ մը՝ իր կարմիր լեզուն սուրցուցած էր թունալից նայուածքը բազմցնելու։

Ցակոբ աչքերն անգամ չէր փորձեր գոցել ու կը սրսփար միշտ այն մահասարսուռ դողով զոր տենդոտ մարդիկը կ'ունենան։ Տեսարանը՝ սենեակին մէջ կ'ալլափոխուէր չարունակ. արհաւիրքը տարբեր երեւոյթով մը կը ծակծկէր զինքը, միշտ իր գրգռուած երեւակայութեան ալքերէն ծնունդ առնելով։ Պատին վրայի պատկերները կեանք առած էին հիմա. առիւծ մը կը տեսնէր, ամէնէն գեղեցիկներէն և ամէնէն ալ ահարկուներէն՝ որ չիտակ իր վրայ կը խոյանար։ Գիտակցութիւնը բոլորէ մը զարթնումը ունեցաւ և սա բանին վրայ միայն կրցաւ մտածել ամբողջ այդ պահուն թէ վախտ էր. այո՛, գերազանցապէս վախտ. տաժոյէ վարագոյրներուն վրայ նկարուած կենդանիներն անդամ, ընտանի անվնաս կենդանիներ՝ որոնք կեանք առած էին իր երեւակայութեան մէջ, կը դողացնէին զինքը; անօրինակ սարսափ մը ներմուծելով իր մէջ։ Ցորեկին, իր խենթի պնդումներով թերեւս ինքն ալ խոլ հաւատք մը գոյացուցած էր անվախ ըլլալուն վրայ. և հիմա ատոր դառն յուսախաբութեան կ'ենթարկուէր, յուսահատ գալարումներու մէջ ինքզինքը պըրկած ատեն։ Վահրամը յիշած էր այդ բոպէի մը զարթնումին մէջ ու վերյուշած ընկերոջը պատմած արհաւրոտ պատմութիւնը՝ զոր կենդանացած կը գտնէր իր առջեւն։ Բիլ բանուածքներով սնդուսէ բարձիին առջեւ գրուած ջուրի վիշը որ իր պարունակութեամբը կապոյտ կ'երեւար, նոյն ի՛նքն ծովը կարծեց, յուզուած, յորձանուտ Մարմարան, և շմորած աչքերը շոգենաւը փնտռել սկսան։

Ցանկարծ երկրորդ զարթնում մը ունեցաւ, զարթնում մը՝ առջինէն շատ աւելի երկար և աւելի արհաւրոտ։ Առաստաղն ի վար կախուած լամբարին լոյսը առատ կ'ողողէր սենեակին չորս դին և առարկաները՝ միշտ իրենց այլանդակ ձեւափոխութեամբ, յստակօրէն կը խաղային աչքերուն առջեւ։ Եւ վայրկեանի մը համար գիտակից ինքզինքին, զգաց թէ երեւակայութեան մէկ խարկանքին արդիւնքն էր սենեակին պարզած երեւոյթը. սկսաւ աւելի ուշադրութեամբ դիտել տեսածները՝ որոնք սակայն միշտ նոյնը կը մնային՝ երեւակայութիւնը չափազանց գրգռուած ըլլալուն։ Ծովը մանաւանդ, ջուրի վիշն ալ գոյացած ծովը, ամէնէն աւելի խելքէ կը հանէր զայն. նայուածքովը միշտ շոգենաւը կը փնտռէր հոս ու հոն և փնտռտուքի այդ վայրկեաններն էր որ աչքերը ժամացոյցին վրայ ինկան յանկարծ։ Առաջին անգամ ըլլալով ազդակ մը արձակեց. սուր, հնչուն ատարիներու կարօտ է. անարժաններու վրայ ձեռք դրուիլը մասամբ արգիլելու փափաքով, կ'առաջարկեմ նաեւ ընդհանրացնել կուսակրօններու ձեռնադրութեան համար եպիսկոպոսներու եղած արգելքը. և Ազգ. Պատրիարքարանի հաճութիւնը ու հրամանը անհրաժեշտ դառնալ քահանաներու համար ալ, յետագայ կարգադրութեամբ։

Ընտրելի անձը՝ ըստ նախնի սովորութեան, ժողովրդեան բարի վկայութեան գաղտնի քուէարկութիւնը որոշուի։

Քուէներու արդիւնքը՝ տեղեկագրովը՝ Գաւառական Խառն Ժողովին ներկայացուի։

Ընտրելիին ատորագրեալ կենսագրութիւնը՝ վաւերացեալ թաղին կամ գիւղին Թաղ Խորհուրդէն, մատուցուի գաւառին Ազգ. Վարչ. Խառն Ժողովին։

Խառն Ժողովը նախ կրօն. Ժողովը ընծայացուին գրաւոր քննութիւնը իր ներկայութեան կատարէ և անմիջապէս ստորագրէ։

Գրաւոր քննութիւնը ճկատի առնելով, ուսումնական կարողութեան վրայ գաղտնի քուէն տայ։

Եղած գործողութեանց ընդարձակ տեղեկագիրը պատրաստէ, և Ազգ. Պատրիարքարան մատուցանէ յարակից թուղթերովը, որ եթէ՝ կեդր. կրօն. Ժողովոյ մէջտեղ չի ներեր, Ս. Պատրիարքը՝ վերը յիշուած Մասնաժողովին քննութեանը յանձնէ։

Տեղեկագիրը, կենսագրութիւնը, թեզfkrեի օսմանիեն, բժշկական rapoրը ու գրաւոր քննութիւնը քննելէ յետոյ, եթէ ընծայացուն յարմար երեւայ, անունը, մականունը, ո՛ր եկեղեցւոյ համար ընտրելի ըլլալը ազգ. լրագիրներու միջոցաւ յայտարարէ, որպէսզի Գաւ. Ժողովոյ գործողութեանը մասին՝ արդար դիտողութիւն մը ո՛վ որ ունի ըստ տեղի հեռաւորութեան 1-2-3 ամսէն՝ ապացոյցները մէկտեղ ըլլալու պայմանաւ միջոց ունենայ ընելու. այն պարագային որ դիտողութիւն ըլլայ և Մասնաժողովը ապացուցուած գտնէ զանոնք, այն ատեն գաւառին Խառն Ժողովէն բացատրութիւն պահանջէ, որուն պատասխանը գտնէ ստորագրուած ըլլայ անդամներու մեծամասնութեան կողմէ։

Եթէ կարեւոր բանակցութեան, առաւելեն 3—5 ամիսէն իր վերջնական որոշումը տայ, ձեռնադրուելեան վկայագրով մը. այն ատեն ընծայացուն ներկայանայ եպիսկոպոսին ու ձեռնադրուի որ եկեղեցւոյ վրայ որ որոշուած է, և վստահ եղէք թէ Դատէմցի ընտրեալներուն զբաղդութիւնը տեղի չունենար։

Քահանայական կարեւոր հարցին վերաբերեալ այս առաջարկիս վրայ՝ կու գամ խոնարհաբար Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր ուշադրութիւնը հայցել, նաեւ եկեղեցասէր աշխարհականներուն։

Խարբերդ Ս. Ա.

ԲԱՂԱԲԱՂԱՑ

ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴԸ.—Լա Հէյն առնուած մասնաւոր լուրերու նայելով, որոնք խաղաղութեան Դեսպանախորհուրդին երկրորդ նիստէն ետքի թուականով հաղորդուած են, բուն իսկ զէնքնկէցութեան խնդիրը դուրս հանուեր է Դեսպանախորհուրդին ծրագրէն։ Կ'ըսուի թէ Անգլիա և Գերմանիա չեն ընդունիր զէնքնկէցութեան գաղափարը, որովհետեւ այդ տէրութիւնները կարելի չեն գտներ որ եւրոպական տէրութիւնները ներկայ պարագաներուն մէջ զէնքնկէցութեան ձեռնարկին։ Ուրիշ քանի մը տէրութիւններ ալ համակարծիք գտնուեր են Անգլիոյ և Գերմանիոյ։ Այդ պատճառաւ էր որ գումարումը «Խաղաղութեան Դեսպանախորհուրդ» կոչուեցաւ փոխանակ «Զէնքնկէցութեան Դեսպանախորհուրդի»։ Ուրիշ խնդիր մըն ալ դուրս պիտի ձգուի Դեսպանախորհուրդին ծրագրէն, այն է ծովակէնութեան համար սպառազինուած նաւերու խնդիրը։ Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը կ'ուզէ ատիկա ջնջել նաւային պատերազմներու ատեն, բայց ուրիշ տէրութիւններ բոլորովին կը հակառակին։ Այդ խնդիրներն ալ Դեսպանախորհուրդին վիճաբանութեանց առարկայ պիտի չըլլան։ Ամէնէն աւելի յաջողելու հաւանականութիւնը ունի իրաւարարութեան խնդիրը։ Դեսպանախորհուրդին այն յանձնաժողովը որ այդ կէտը քննելու պաշտօն ունի, պիտի աշխատի բանաձեւ մը գտնել որով բոլոր

(*) Կարելի է նաեւ իւրաքանչիւր թաղի կամ գիւղի մէջ մէյ մէկ հոգաբարձու ընտրել, ինչպէս երբեմն Ս. Երուսաղէմի և ուրիշ մեծ վանքերու համար կայ, դանձանակ կամ պնակ պտտցնել, որուն հասոյթը ամէն վեց ամիս գաւառին կեդրոնին մէջ եղած հոգաբարձուին, անկէ ալ ցուցակով մը կ. Պոլսոյ հոգաբարձուին զրկել որ, ի հարկին՝ յիշեալ մասնաժողովին տնօրինութեամբ անկարող դիւղացիներուն նիւթապէս օգնութեան համար, ընծայացուին ուսեստի ծախքին վճարման պարագային։

տէրութիւններն ալ կարենան սկզբունքով ընդունիլ իրաւարար ատեաններու կազմութիւնը։ Այդ յանձնաժողովը կը կազմեն տէրութեանց առաջին պատուիրակները և մասնագէտները։

—Լա Հէյն կը հեռագրեն թէ Դեսպանախորհուրդին Ա. ու Բ. յանձնաժողովները երէկ գումարուեր են և Գ.ն ալ այսօր պիտի գումարուի։ Ասոնք պիտի ձեռնարկեն իրենց գիւաններուն և տեղեկաբերներուն ընտրութեանը։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ԽՆԴԻՐԸ.— Եոհաննէսպուրկի դաւադրութեան վրայ նոր տեղեկութիւն մը չի կայ։ Ձերբակալուածները բանտարկուած են և կը հարցաքննուին։ Կ'երեւայ սակայն թէ կացութիւնը բարւոքած է և երկու կողմէն ալ քիչ մը բարեացակամութեամբ կը շարժին։ Քրիւկէր նախագահին ընտրական բարենորոգմանց ծրագիրը ներկայացուեցաւ Թրանսվալի Խորհրդարանին։ Մինչև հիմա Թրանսվալ հաստատուած օտարական մը տասնըչորս տարիէն ետքը միայն ընտրողական իրաւունք կ'ունենար, ինչ որ բոլորովին անընդունելի էր, եթէ երկրին մասնաւոր պայմանները նկատողութեան առնուէին։ Ասկէ վերջը, եթէ Խորհրդարանը ընդունի այդ ծրագիրը, քաղաքացիական իրաւունք վայելելու պայմանաժամը տասնչորսէն երեք տարիի պիտի զեղչուի։ Այդ կերպով օտարականները պիտի կրնան քիչ մը աղդեցութիւն ձեռք բերել տեղւոյն հրապարակին վրայ։ Դիտելի է սակայն թէ Խորհրդարանը անցեալ հինգշաբթի վիճաբանեցաւ տեղեկագրին վրայ այն յանձնաժողովին որ պաշտօն ունէր ուսումնասիրելու թէ ձեյմսընի արշաւանքէն ետքը ինչ պայմանների մէջ ընտրական ազատութիւն տրուեցաւ Թրանսվալի Հանրապետութիւնը պաշտպանողներուն։ Խորհրդարանը մեծամասնութեամբ որոշեց թէ նոյն թուականին տրուած բոլոր իրաւունքները չեղեալ պիտի հռչակուին։ Թէ անոնք որ ձեյմսընի արշաւանքին ատեն իրաւունք ստացած են զինուորական ծառայութենէ ազատ մնալու, պարտին երեք ամսուան մէջ ապացուցանել իրենց այդ առարկութիւնը։ Եւ թէ այդ առթիւ անկանոնութեան մէջ գտնուող պաշտօնեաները պիտի պատժուին։

—Թրանսվալի խնդրին առթիւ Տէպպի Լոնտոնի թղթակիցը հետեւեալը կը գրէ իր լրագրին։

«Թրանսվալի մէջ անգլիական հպատակներու կողմէ դաւադրութեան մը լուրը, մինչդ այս վիճոցին, քիչ մը տարօրինակ կ'երեւայ և առաջին ակնարկով մը կարելի չէ առանց կասկածի նայել անոր։ Արդարեւ անգլիական դաւադրութիւն մը նախագայ Քրիւկէրի գործին չատ կու գայ մերթ այն միջոցին երբ անգլիական հպատակներու կողմէ պահանջուած բարենորոգումներու խնդիրը պարտաւորիչ կ'ըլլայ և շուտով լուծում մը կ'ուզէ։ Դիտելի է թէ ձերբակալուած ութ անձերուն անունները չկան Անգլիոյ ցամաքային բանակին ու նաւատորմին տարեցոյցին մէջ։ Մնաց որ չատ տարօրինակ է երեք տարի առաջուան պատահածներուն նորէն կրկնուիլը։

«Հիմա տեսնենք թէ ինչ է պատահածը. ութը հոգի Եոհաննէսպուրկի մէջ ձերբակալուեցան և անոնց վրայէն կամ տուներէն վնասակար բաներ գտնուեցան։ Այդ ութը անձերէն եօթը Անգլիացի են և մէկը՝ Տանիմարքացի։ Անգլիոյ գործակատարը հինգշաբթի օրը տեսակցեցաւ նախագահ Քրիւկէրի հետ և ցաւ յայտնեց թէ Անգլիոյ համագործակցութիւնը կրող մարդիկ մասնակցած են Եոհաննէսպուրկի շարժումին։ Թէեւ եղական բան մը է որ 1895-96ի նման շարժում մը երեք տարի վերջը կը կրկնուի, սակայն ատիկա պատճառ մը չէ անոր չհաւատալու։ Անգլիացիներուն յիշողութիւնը չատ կարճ է և չատոնց ներած են ձեյմսընի արշաւանքին զոր մտքերնուն ալ հանած են և բնաւ որս չեն պահած։ Ցայտնի է թէ ո՛րքան ծայրայեղ կերպով մոռցած են... ուրիշներուն եղած նախատինքները։ Ժամանակէ մը ի վեր, ինչպէս եղաւ 1895ի վերջերը, հոս զրոյց կար թէ Թրանսվալի մէջ մօտալուտ չփոթութիւններ պիտի ծագին։ Այդ զրոյցները միշտ գէշ նշան մը են, և հոս տեղն է կրկնել թէ առանց կրակի մուխ չ'ելլէր։ Բրիտանական գործակատարը հինգշաբթի օրը և իրկունը տեսակցեցաւ Քրիւկէր նախագահին հետ. Պ. Զէմպրլէն ատկէ տեղեկութիւն չունէր, ինչ որ տարօրինակ է։ Պ. Զէմպրլէն իր ստացած փոխառութենէն օգտուող մարդ մը է։ Կապոյտ տետրակները հաստատեցին թէ չատ աղէկ գիտեր 1895ի զանազան դէպքերը, և չատ բնական է որ կանխահաս կերպով բան մը գիտնալ չուզէ։ բայց, առանց ինքզինքը վտանգելու, կրնար բառ մը երեւան հանել՝ Եոհաննէսպուրկէն կամ Բարեյուսոյ Գլուխէն իր ստացած հեռագիրներէն։

«Թրանսվալի անգլիական հպատակներուն չափէն աւելի նուիրուած աջակցութիւնը սա արդիւնքը ունեցաւ որ հարաւային Աֆրիկէի անգլիացիները երես առին և հիմա ամէն բան ներքի կը գըտնեն իրենց համար։ Ասկէ քայլ մը միայն առնելու էր՝ բրիտանական չահերը նպաստաւորելու նպատակաւ օգտուելու բարոյական աջակցութիւններէն։ Այդ կերպով փառաւոր միտքեր անդիմադրելի փորձութիւն մը ունեցան։ Միւս կողմէ թէ Պ. Քրիւկէր չորս ամիսէ ի վեր տեղեկութիւն ուներ այդ դաւադրութենէն ինչո՛ւ չուտով չշարժեցաւ։ Հիմա հոս այս հարցումը կ'ընեն և առաջին ակնարկով չատ իրաւացի կ'երեւայ։ բայց Պ. Քրիւկէր կատարելապէս իրաւունք ունէր իրենց համար նպաստաւոր եղած մէկ ատենը երեւան հանել այդ դաւադրութիւնը։ Նաեւ կրնայ ըլլալ որ պէտք եղած անհերքելի ապացոյցները չունէր ձերբակալել տուած անձերուն և անոնց համախոհներուն, եթէ ունին մեղապարտութենէն վրայ։ Պ. Քրիւկէր, Պ. Զէմպրլէնի պէս, օգտուեցաւ փորձառութեան դասերէն և հիմա որոշած է գործել, կ'երեւայ թէ բոլոր աթուները իր ձեռքը կը գտնուին։ Գալով ձերբակալուած անձերուն, համեմատաբար ստորին դասակարգի պատկանելու խնդրին, չատ կարեւորութիւն տալու չէ, նախ վասն զի կրնայ ըլլալ որ բարձրատիճան անձերու գործակատարներն են, և երկրորդ, հարաւային Աֆրիկէի զինուորական այժերու կազմութիւնը, ընդհանուր կերպով, չատ քիչ նմանութիւն ունի անգլիական կանոնաւոր բանակին։ Թրանսվալի բանակին մէջ այնպիսի անձեր բարձր աստիճաններ ստացած են որոնք Անգլիոյ մէջ չատ չատ ենթասպայ միայն կրնան ըլլալ։ Բան մը ըսելէ առաջ պէտք է ըսպասել աւելի մանրամասն տեղեկութիւններու. բայց և ոչ մէկ բանի վրայ պէտք է զարմանալ, ոչ Ճէյմսընի արշաւանքին նպատակը ունեցող իրական դաւադրութեան մը և ոչ ալ Պ. Քրիւկէրի ոստիկաններուն կողմէ գործուած սխալի մը։»

—Անգլիական փոխադրանաւ մը, որուն ուղեւորութիւնը յետաձգուած էր ծովային նախարարութեան հրամանաւ, Բարեյուսոյ Գլուխէն Անգլիա ուղեւորեր է հինգ հարիւր զինուորով։

ԶԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.—Բէյքինէն կը հեռագրեն Թայմզի թէ դիւանագիտական շրջանակներուն մէջտեղը ընդհանուրապէս մը նայելով անգլեւռուսական վերջին պայմանագրութիւնը պիտի չբաւէ Մայրագոյն Արեւելքի մէջ երկու ազգութիւններու յարաբերութիւնները, վասն զի Ռուսիա բան մը չէ տուած իրեւ փոխարէն այն զիջումներուն զոր Անգլիա եթէ չըներ, իրեն համար աւելի շահաւոր պիտի ըլլար։ Թայմզի թղթակիցը կ'ըսէ թէ մայիս 8ին Զինու արտաքին գործոց Խորհուրդին տրուած ծանուցագիրը կը պարունակէ անգլեւռուսական պայմանագրութեան գիրը։ Իսկ յաւելուածական ծանուցագիրը մէկ կողմ թողուեր է, կատարելապէս համապատասխան չգտնուելով հիւսիսային Զինու երկաթուղիին պայմանագրութեանը։ Նոյն թղթակիցը կ'ըսէ թէ Բէյքինի և անդրսեպերեան երկաթուղիին միջեւ դիծ մը չինելու համար Ռուսիոյ պահանջման վրայ մայիս 10ին տեղեկութիւն հաղորդուեր է Բէյքինի բրիտանական դեսպանատան։

—Անգլիոյ Երեսփ. ժողովին մէջ, անցեալ հինգշաբթի, արտաքին գործոց խորհրդական Պ. Պրոտրիգ հարցման մը պատասխանելով ըսաւ թէ Թա-Լիէն-Ուանի մէջ մաքսատուն մը հաստատուած ըլլալու մասին անգլիական կառավարութիւնը տեղեկութիւն չունի և թէ Ռուս կառավարութեան մէկ նոր զեկոյցին կը սպասէ։ «Անգլիոյ կառավարութիւնը, յարեց խորհրդականը, չի գիտեր նաեւ թէ Ռուսիա պահանջած ըլլայ որ Ռուսիայէն երկաթուղիով Զին տարուած ապրանքներէն մէկ երրորդ համեմատութեամբ նուազ տուրք առնուի՝ քան այն մաքսը զոր կը գանձեն նաւահանգիստները։ Այդ առթիւ քննութիւն մը պիտի կատարուի Բէյքինի մէջ, վասն զի ռուսական ապրանքները եթէ վայելեն մաքսային այդ զեղչը, այն ատեն ըստ արժէքին հարիւրին 2 ու կէսի առաւելութիւն մը պիտի ունենան՝ դաշնադրութիւնով բացուած նաւահանգիստներէն ներածուող անգլիական ապրանքներու վրայ։»

ՌՈՒՊԻ.—Ամերիկացի Պրուք զօրավարին և Մաքսիմ Կոմէզի միջեւ գոյացած համաձայնութեան մը հետեւանքով, Կոմէզ յայտարարութիւն մը հրատարակելով ծանուցեր է թէ ժողովուրդին կողմը կը մնայ և Ռուպցիները հանդարտութեան հրաւիրեր է։ Կոմէզ կը խոստանայ Մ. Նահանգաց կառավարութեան մօտ պաշտպանել Ռուպայի և անոր Հանրապետութեան անկախութեան դատը։

ԱՆՏՈՒԷՆ ԼՈՒՐ.—Տէյլի Քրոնիքլ կ'իմանայ թէ ապրիլի սկիզբները Իսլանտայի ծովեզերքին վրայ գտնուեր է Անտէի մէկ գրութիւնը։

ՖՐԱՆՍԱՑԻ հանրապետութեան Նախագահ Պ. Լուպէ Տիժոն գտնուած միջոցին, քաղաքապետութիւնը սեղան մը տուեր է ի պատիւ անոր։ Պ. Լուպէ բաժակ պարզեր է քաղաքին համար, յիշելով Տիժոնցիներուն դիւցազնութիւնը 1871ին։ Նախագահը ծանուցեր է նաև թէ կ'արտօնէ Տիժոն քաղաքը որ իր զինանշանին վրայ աւելցնէ Պատուոյ Լէգէոնի խաչը։

Վիշիննացին կը հեռագրեն թէ Ալպերթ արհիդուքսին յիշատակարանին բացմանը առթիւ զինուորական մեծ ընդունելութիւն մը կատարուեր է Հոֆբուրկի մէջ։ Ներկայ գտնուեր են հազար վեց հարիւր հոգի որոնց մէջ կան եղեր Վիլհէլմ կայսեր ներկայացուցիչը, արհիդուքսեր, օտար իշխաններ, օտար ազաները և զինուորական կցորդներ։ Ֆրանց Եոսէֆ կայսրը տեսակցեր է հրաւիրեալներուն հետ։

ՀՌՈՄԷՆ կը հեռագրեն թէ Վօկան կարդինալը, աբքեպիսկոպոս Ուէսթինոթրի, Անգլիա վերադարձեր է։ Կարդինալը երկար խորհրդակցութիւններ ունեցեր է Բրորականտային հետ՝ Սուտանի համար անգլիական կաթոլիկ միսիոնարութիւն մը հաստատելու նպատակով։

ՓԻԼԻՊՊԵԱՆՆԵՐԸ. — Սան-Իլտորֆն մայիս 6 թուականով կը հեռագրեն Նիւ Եորք Հերալտի թէ Փիլիպպեանց ազգային ժողովը յանձնաժողով մը ընտրեր է զոր կը կազմեն Պ. Պ. Ղուէնքամիոս, Բիլար, Արկուէլլս, Թորբէս, Բաարէնոս, Բաթէրոն և Հարբէյտ։ Այդ յանձնաժողովը թէև պաշտօն ունի Ամերիկացիներուն մօտ երթալով հաշտութեան վրայ բանակցելու, սակայն Լուսոնը զօրավարին փութով յառաջացմանը և յարձակումներուն պատճառաւ բնիկներուն պատուիրակները չեն կրցեր իրենց պաշտօնին ձեռնարկել։ Ակուինալտոս Քպանման քաշուեր է՝ Սան-Իզիտորէն տասնրեք մղոն դէպի հիւսիս։ Ամերիկացիները համոզուած են թէ Փիլիպպինեան պատուիրակները, Ակուինալտոս հաւանի կամ ոչ, պիտի երթան հաշտութիւն խնդրելու։ Ուրիշ լուրի մը նայելով Ակուինալտոս ընդուներ է ամերիկեան յանձնաժողովին առաջարկած պայմանները։ Մաք-Արթուր զօրավարն ալ Սան-Ֆէրնանտոյէն դէպի առաջ կը քայլէ Լուսոնը զօրավարին հետ զուգահեռաբար։ Քոպ հաղարապետին թնդանօթակիրները որոնք Ռիօ-Կրանտէ գետն ի վեր կ'ելլեն, Քանտապան գրուեր են առանց դիմադրութեան մը հանդիպելու, որովհետև կառավարիչը փախեր և տեղւոյն վարժապետը քաղաքը յանձներ է ամերիկացիներուն։ Սան-Ֆէրնանտոյի մէջ Մաք-Արթուր զօրավարին դէմ գնող բնիկներուն ամէնէն մեծ մասը դէպի Թարլաք քաշուեր է՝ երկաթուղիի գիծերը հանելով երկու մղոն տարածութեան վրայ։ Այդ կողմերը բնիկներուն թիւը 2500ի չափ է. չատերը լեռներու մէջ կը ցրուին։

ԻՏԱԼԻՈՅ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ.—Խորհրդարանական շրջանակներուն մէջ կը կարծեն թէ նոր նախարարութիւնը նկատելով որ յունիս 30էն առաջ ելմտացոյցը պէտք է քուէարկել տալ և նկատելով որ ծայրագոյն ձախակողմեանները որոշած են ամէն խափանարար միջոցներով մաքառիլ նախարարութեան քաղաքական ծրագիրներուն դէմ, պիտի պարտաւորուի առժամաբար հրաժարիլ իր ծրագիրներուն վիճաբանութենէն և խնդրել Խորհրդարանէն որ հիմնական արտասովոր միջոցներուն կը գործադրութիւնը տարի մը եւս շարունակէ՝ ինչ ինչ փոփոխութիւններով։ Կ'երեւայ թէ ելմտական ծրագիրներուն վիճաբանութիւնն ալ Խորհրդարանին աչնան նստաշրջանին պիտի յետաձգուի։ Զինական Շամմոնն նաւահանգիստին համար հեռագիրը ծանոյց թէ Զինու կառավարութեան կողմէ Իտալիոյ թողուած է վարձքով։ Իրարէկ ակումբներուն մէջ կ'ըսուի թէ Իտալիոյ դեսպանը Շամմոնը միայն ածուխի կայան մը ընելով պիտի բաւականանայ և շրջականերէն տեղ գըրաւելու պիտի չձեռնարկէ։ Դասկիսը այդ առթիւ լոկ դիւանագիտական գործողութիւն մը բաւական պիտի համարի, որով պիտի կրնայ վստահիլ Անգլիոյ և Գերմանիոյ աջակցութենէն։ Երեսփ. ժողովոյ ատեանէն Պ. Մարարտլլիի համար թէեւ կ'ըսուի որ այդ պաշտօնէն հրաժարելէն զատ Հռոմէն և քաղաքական կեանքէն ալ առժամաբար պիտի քաշուի, սակայն ըսողներ ալ կան թէ ընդդիմադիր կուսակցութեան մէջ պիտի մնէ, նոր դասդիմին դէմ մաքառելու համար։

ՌՈՒՍԻՈՅ կայսեր ծննդեան տարեդարձին առթիւ, հինգշաբթի օրը, Միխայիլ Ալէքսանդրովիչ և Անարէ Վլատիմիրովիչ մեծ դուքսերը իրենց չափահասութեան երդումը կատարեր են Զարսքոյէ-Սէլոյի մէջ։ Կայսեր հրամանով այդ հանդէսին առթիւ Զարսքոյէ-Սէլոյի մէջ ներկայ գտնուեր են հրամանատարները այն զօրագունդերուն որոնց պատուակալ պետերն են Զարը ու Զարուհին. նաեւ ուրիշ զինուորական պաշտօնատարներ և հրամանատարները այն զօրագունդերուն որոնց պատուակալ պետն է Միխայիլ Ալէքսանդրովիչ մեծ դուքսը։

—Զարը ու Զարուհին երկուշաբթի Բէթերհովի պալատը փոխադրուեր են։

ՍՈՊՐԱՆԻՆ.—Պուլկարիոյ նոր Սոպրանիէն կը կազմեն 64 փաստաբան կամ օրէնսդէտ, 37 վաճառական, 12 նախարար կամ նախկին նախարար, 12 երկրագործ, 11 հասութառու, 14 լրագրապետ, 4 գրավաճառ, 1 բժիշկ, 2 դեղագործ, 1 գործարանատէր, 4 սեղանաւոր, 6 արհեստաւոր ու 1 քաղաքապետի օգնական։ Երեսփոխաններու 141ը պուլկար են, 8ը իսլամ և 2ը՝ յոյն։

ՕՈՒՆԱՍԱՆ ԵՒ ՃԱՌՈՆ.— Ճարոնական դեսպան Պ. Մաչինօ շաբաթ օրը Աթէնք հասնելով արտաքին գործոց նախարարին հետ երկար տեսակցութիւն մը ունեցեր է Օուսանանի և Ճարոնի միջև կնքուելիք առեւտրական ու նաւագնացութեան պայմանագրութեան համար։ Հելլէն կառավարութիւնը ինչ ինչ փոփոխութիւններ ըրեր է 1896ին Ճարոնի կողմէ առաջարկուած ծրագրին մէջ։

ՕՈՒՆԱՍԱՆԻ ծովային նախարարութիւնը պատրաստութիւններ կը տեսնէ՝ երկու շաբաթէն Սքիաթոսի մօտ կատարուելիք նաւային ռազմախաղերուն համար։

ՊՈՒԼԿՍԻՈՅ ԹԱՂԱՊԵՏԱԿԱՆ ԸՆԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.—Կիրակի օրը Պուլկարիոյ քսաներեք քաղաքներուն մէջ թաղապետական ընտրութիւններ կատարուեր են։ Ընդդիմադիրներուն մեծամեծ ջանքերուն հակառակ, որովհետեւ ասոնք մեծ կարեւորութիւն կու տային այդ ընտրութիւններուն, քուէարկութեան արդիւնքը կառավարութեան նպաստաւոր եղեր է։ Քաղաք մը միայն ընդդիմադիրներուն ընտրեցեր են քուէ տուեր է։ Ամէն կողմ կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ։

ՏՕՈՒՍՄԷՆ ՍԻԹի քաղաքը, Բլոնայքի մէջ, ապրիլ 26ին գրեթէ բոլորովին հրոյ ճարակ եղեր է։ Վնասը քանի մը միլիոն կը հաշուուի։ Վաճառականներու թարդին մէջ հարիւր տասնըմէկ տուն այրեր է։

ՀՆՈՒԹԻՒՆ.—Անգլիայի հնախոյզ մը, Պ. Լոմընտ, Վալոյի մօտ (Ճունատան) հողարլուրի մը մէջէն գտեր է ոսկեզէն ու արծաթեղէն բազմաթիւ մեծարժէք նիւթեր։ Հնախոյզը կը կարծէ թէ այդ հողարլուրին տակ հին վեհապետի մը գերեզմանը կայ և կը յուսայ գտնել անոր մարմինը։ Այս գիւտը կրնայ կարեւոր ըլլալ, վասն զի Միսէնէսի մէջ Շլիմանի գտածներն ալ վեհապետական գերեզմանի մը մէջէն երեւան հանուած էին, և որ կը կարծուէր թէ Ակամէմոնինը եղած ըլլայ։

ԷՕԺԻՆԻ նախկին կայսրուհին ծանրապէս հիւանդ ըլլալու լուրը կը հերքուի։

ՄԵԾ ՀՐԴԵՀ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ.—Կրոնսնօ նահանգին Բորազով քաղաքին մէջ մեծ հրդեհ մը ծագեր է։ Երեք հազար հոգի առանց բնակարանի մնացեր են։ Տասերկու հոգի բոցերուն մէջ այրեր են։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՒ ԱՐԿՍՈՒ.— Մայիս 20ին Բոսթովի և Խարքովի մէջտեղը (Ռուսիա) երկաթուղիի կառախումբ մը գիժէն ելեր է։ Ութ ուղեւոր և հնոցպան մը մեռեր և տասնըութ հոգի ալ վիրաւորուեր են։

Ամերիկեան լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Իլայի Բ. ատիճան տրուեցաւ Սկիւտարի նախնական դատարանին ընդհ. դատախազ Էմէրէ Էֆ.ի։ Մանիէի ատիճան՝ Կ. Պոլսոյ նախնական դատարանին անդամ Թէվֆիգ պէյի և Էտիրնէի ու Սէլանիկի նահանգայ դատական քննիչներէն Բասքալ Էֆ.ի։

—Հէյքեարի դաւառին հաշուակալ անուանուեցաւ Պոյպատի ելմտական նախորդ պաշտօնեայ Ահմէտ Համտի Էֆ.։

—Ա. կարգի Մէհմիտի պատուանշան տրուեցաւ հեռագրական ու թղթատարական վերատեսչութեան հաշուակալ Մահմուտ Էֆ.ի և Պետական Խորհուրդին քաղաքային ճիւղին անդամ Անտրէա Քուբա Էֆ.ի։ Դ. կարգի Օսմանիէ՝ Իզմիրի նամակատան տեսուչ Թահսին Էֆ.ի և Մարաշի մէջ կառավարական պիտոյք հայթայթող Խարլագեան Դէսրդ Էֆ.ի։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԹԱԳՈՒՀԻՆ ՏՍՐԵԴԱՐՁԸ.—Պաշտօնական Զեկոյց մը կը ծանուցանէ թէ այսօր, Անգլիոյ Վեհ. Վիքթորիա թագուհիին ծննդեան տարեդարձին առթիւ օսմ. պետականաւը ըստ սովորութեան դրօշներով պիտի զարդարուի և էջն օրին թնդանօթ պիտի արձակէ։

ՀԱՄԻՏԻԷ ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՑԸ.—Կայս. Իրատէի մը համաձայն՝ շաբաթ օրը պիտի կատարուի Շէյլիի կողմը կառուցուած տրոյոց Համիտիէ հիւանդանոցին բացումը։

ԵԼՄՏԱՑՈՅՑԸ.—Կայս. Իրատէի մը համաձայն Մեծ-Եպարքոսը ծանոյց կառավարական բոլոր պաշտօնատուներուն որ ելմտացոյցէն դուրս դրամ չծախսեն։

ԱՀՄԷՏ ՅԷԼԻԼԷՏՏԻՆ ՓԱՇԱ, կ'ըսէ Իքցամ, կայս. արտօնութիւնով Բոնթրէքսվիլի (Ֆրանսա) Ջերմուկները գացած է դարմանուելու համար։

ՌՈՒՍԻՈՅ Նիքոլա Բ. կայսեր թագադրութեան տարեդարձին առթիւ ուրբաթ օրը հանդիսաւոր պատարագ պիտի մատուցուի և գոհաբանական աղօթքներ պիտի կատարուին Ռուսիոյ դեսպանատան մատրան մէջ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ Ս. Քրիլլոսի և Մէթոդիոսի տօնին առթիւ երէկ Ֆէյնէրի պուլկարական եկեղեցիին մէջ Ս. Եկզարքոսը պատարագ մատոյց։ Ներկայ էին գործակատար Պ. Տիմիթրով՝ իր պաշտօնատարներով, և ժողովրդեան խուռն բազմութիւն մը։ Պատարագէն ետքը գոհաբանական աղօթքներ կարդացուեցան՝ Պուլկարիոյ իշխանին երկրորդ որդւոյն՝ Քրիլլոս իշխանին համար։ Կ. Պոլսոյ Պուլկար գաղթականութեան երեւելիները այս առթիւ դաշտային հանդէս մը կազմակերպեցին երէկ Քեաղրտխանէի մէջ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպան Պ. Քոնթան առջի օրը այցելեց լատինական միաբանութեան Գուվմարուի վարժարանը։

ՀԵԼԼԷՆԱԿԱՆ դեսպան Մավրոկորդատօ իշխանը երէկ տեսակցեցաւ Անգլիոյ դեսպան Սըր Նիքոլաս Օ'Քոնորի հետ։

ԺԱՆՍԱԽՏԸ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ՄԷՋ.— Աղեքսանդրիոյ առողջապահական օսմ. պատուիրակ Տոքթ. Տուբա հետեւեալ հեռագիրը ուղղած է։

Սիւեզ, 8/20 մայիս.

Աղեքսանդրիոյ մէջ ժանտախտի դէպք մը պատահեցաւ։ Խորհուրդը գումարուեցաւ։ Արդիւնքը պիտի հեռագրեմ։

Բոռ-Թիվֆիգ, 8/20 մայիս.

Խորհուրդը որոշեց՝ լոգենաւերը մեկնելէ առաջ բժշկական քննութեան ենթարկել բոլոր ուղեւորները և նաւազները. նաև ապահովել նաւազներու և երրորդ կարգի ուղեւորներու աղտոտ ճերմակեղէնները։ Վարակեալը որ հիւանդանոց տարուած է և ապաքինելու վրայ է, յոյն մը են որ բնաւ Աղեքսանդրիայէն դուրս ելած չէր։

—Առողջապահական վարչութիւնը մայիս 10/22 թուականով հետեւեալ շրջաբերական—հեռագիրը ուղղեց քարանթինայի կայաններուն։

«Աղեքսանդրիայէն եկած բոլոր նաւերը հսկողութեան պիտի ենթարկուին ցնոր տնօրինութիւն։»

—Առողջապահական Խորհուրդը որոշեց որ Աղեքսանդրիայէն եկած նաւերը Բլաղովէշտի մաքրանոցին մէջ վար դրուին ցնոր տնօրինութիւն։

—Կառոջապահական Խորհուրդը երէկ զումարուեցաւ արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիգ փաշայի նախագահութեամբ և Աղեքսանդրիոյ մէջ տիրող ժանտախտին առթիւ միջոցներ որոշեց։

—Սուվեզ կ'իմանայ թէ Պիրլէոնի նաւահանգիստին մէջ տարափորիկ հիւանդութեան դէպք մը պատահեր է, սակայն այդ լուրը տակաւին ստուգուած չէ։

ԱԹԷՆԻՆԷ առնուած լուրերու նայելով, Կ. Պոլսոյ հելլէն դեսպան Մավրոկորդատօ իշխանը հոն ժամանելուն պէս արտաքին գործոց նախարար Պ. Ռոմանոսի նախագահութեամբ գումարում մը տեղի պիտի ունենայ՝ Թուրքահելլէն հիւպատոսական պայմանագրութեան համար Բ. Դրան հետ բանակցութեանց վերսկսելու մասին որոշում մը տալու նպատակով։ Այդ գումարման պիտի մասնակցին Մավրոկորդատօ իշխանը, Պ. Սթէփանոս և ուրիշներ։

ՄԱՂԿԱՍՏ.— Իզմիրէն կը գրեն թէ քաղաքին բարձր թաղերուն մէջ ծաղկած երեւան եկած է։ Գանի մը դէպքեր պատահեր են, որոնց երկուքը մահացուցեր են։ Մեռնողներն են երկու տղա՝ մէկը տասը և միւսը երեք տարեկան։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ Առեւտրական Սենեկային Վաճառական Խորհուրդը վերակազմուեցաւ սապէս.— Պասմաճըզատէ Ֆէրիտ պէյ, նախագահ, Ազարեան Պետրոս էֆ. դերնախագահ և Սենեքերիմէֆ Մանուկեան ու Անասթասիատէս Էֆ. խորհրդական, վերընտրուեցան։ Պ. Լէոն Բիբէրնօ գանձապետ ընտրուեցաւ փոխանակ Ժոզէֆ Էէվի Էֆ.ի որ հրաժարած է իր անձնական զբաղմունքներուն պատճառով։ Խորհուրդին միւս անդամներն ալ վերընտրուեցան։

ԳԵՐՄԱՆՆԵՐԸ ՊԱՂԵՍՏԻՆԻ ՄԷՋ.— Տէպպի մէջ կը կարդանք.

«Երուսաղէմի մէջ գերմանական նոր պանքա մը հաստատուեցաւ՝ «Պաղեստինի Պանքա» անունով, որ Պաղեստինի և Արեւելքի Հիկերութեան կը յաջորդէ. այս վերջինին դրամագլուխը խիստ քիչ ըլլալով չատ գործ չէր ըներ։ Այդ պանքան, որուն կեդրոնը Պէրլինի մէջէ, մասնաճիւղեր պիտի ունենայ Սուրիոյ բոլոր գլխաւոր քաղաքներուն մէջ։ Վարչական Խորհուրդին մէջ հաւասար թիւով կաթոլիկ ու բողոքական անդամներ կան, որպէս զի ընկերութիւնը կրօնական հանգամանք մը չունենայ և կարենայ դիւրութեամբ գործել։ Ս. Տեղեաց մէջ բոլոր կրօնքներու ներկայացուցիչներուն հանդէպ։»

ԽՃՈՒՂԻՆԵՐԸ.— Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը նահանգաց մէջ խճուղիներու շինութիւնը շարունակել տալով հանդերձ նորերու շինութեանն ալ պիտի ձեռնարկէ, որոնց քարտէսները կը պատրաստուին։ Հանրօգուտ շինութեանց Խորհուրդը այդ քարտէսները ուշինութեանց ծրագիրները քննելով հետզհետէ կու տայ հարկ եղած արտօնութիւնը։ Մանուցուած է նաեւ նահանգները որ շինութեան ձեռնարկելէ առաջ Իտարէի ժողովները կուսակալներուն նախագահութեամբ անդամ մը ալ քննութիւն կատարեն, որպէս զի շինութեանց սկսելէն ետքը հարկ չմայ խճուղիներու ուղղութիւնը և այլն փոխելու։ Նախարարութիւնը նոյնպէս ծանուցած է որ նախ ամէնէն կարեւոր խճուղիներու շինութեան ձեռնարկուի։ Ժողովուրդէն անձամբ աշխատիլ ուզողներն ալ անյապաղ զրկուին և աշխատութեան փոխարէն տուրք վճարել ուզողներուն տուրքը ժամանակին գանձուի և վերջապէս ամէն միջոց ձեռք առնուի շինութիւնները կանոնաւորապէս և փութով կատարելու համար։

ՁԷԹ ԵՒ ԱԼԻԻՐ.—Մոնիդէօսի մէջ հետեւեալը կը կարդանք.

«Զալաթիոյ մաքսատան տեսուչը ամէնախիստ քննութիւն մը կատարել կու տայ։ Մաքսատան փորձագէտներուն, բժշկական վարժարանի քիմիագէտներուն և Ֆրանսական հիւպատոսարանի ներկայացուցիչներուն կողմէ ձէթերու և ալիւրներու նկատմամբ կատարուած տարբերուածման արդիւնքը չատ հակասական է։ Մինչև հիմայ այդ անհամաձայնութեան պատասխանատուութիւնը քիմիագէտներուն չէր պատկաներ, այլ ձէթի և ալիւրի նըմոյշները զատող պաշտօնեաներուն։ Ձեռք հակնար թէ մաքսային վերատեսչութիւնը ինչո՛ւ համար խնայողութիւն կընէ քիմիական աշխատանոցի մը հաստատման ծախքին համար։ Այդ աշխատանոցը եթէ հաստատուի, այլ ևս հարկ պիտի չմայ ամէն վայրկեան բժշկական վարժարանին աշխատանոցին դիմելու։ Այդ տեղափոխութիւնները փորձագէտներուն համար ժամանակի մեծ կորուստ մը կը պատճառեն։ Բժշկական վարժարանին այն ատեն դիմելու է երբ ծանր անհամաձայնութիւն մը ծագի մաքսատան փորձագէտներուն և վաճառականներուն միջեւ։ Նմոյշները պէտք է զատուին քիմիագէտներու, վաճառականներու և մաքսային պաշտօնեաներու ներկայութենէն։ Գործելու այս կանոնաւոր եղանակով թերմամոմեթրանց պատճառ պիտի չտրուի և հիւպատոսարանց կողմէ նորէն տարբերուածում կատարելու ալ պէտք պիտի չմայ։»

—Իքցամ կըսէ թէ մաքսային վերատեսչութիւնը արդէն որոշած է քիմիական աշխատանոց մը հաստատել և յանձնել Եւրոպայի մէջ ուսում առած քիմիագէտներու։

ՄԱՆԱՍԴԷՐԻ գաւառական թերթը կըսէ թէ սահմանագծելին վրայ չինուելիք աշտարակներուն հիմնարկէքը կատարուեր է ապրիլ 26ին։ Ոչխարներ զենուեր էւ բարեմաղթութիւններ եղեր են Վեհ. Սուլթանին համար։

ՈՒԽՏԱՒՈՐՆԵՐԸ.—Մեսիրնե չոգենաւը հազար ուխտաւորներով առջի իրիկուն Փլազմէնի մաքրանոցը ժամաներ է. նաև եգիպտական չոգենաւ մը՝ չորս հարիւր աւելի ուխտաւորներով։

ՔԱՐԱՓՆԵՐՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ խնդրեր է ձեռնհաս իշխանութենէն որ Պոլսոյ կողմը շինուած քարափներու առժամեայ ընդունելութիւնը կատարելու համար հարկ եղած քննութիւնը կատարուի։ Մաքսային վերատեսչութիւնը սա երեք պայմանները առաջարկեր է.—Ա. Պոլսոյ քարափներուն շինուած մասը երկու անգամ վլած ըլլալով, նորէն եթէ այդ տեսակ դէպք մը պատահի, Ընկերութիւնը տուժէ վնասականներուն կրած վնասը։ Բ. քարափին վրայ բնաւ տաղաւար չշինուի։ Գ. Պոլսոյ քարափներուն վրայ ժողովուրդին պատեղուն արտօնութիւն չտրուի, որպէս զի արկած մը եթէ տեղի ունենայ, մարդու կորուստ չպատահի։

Ընկերութիւնը յունիսին պիտի սկսի քարափին վրայ մաքսատան չինելու կառուցմանը։

—Քարափներու պահապաններուն պետը, Ժոզէֆ Քարավանա, կ'ըսէ Իքցամ, կարգ մը մարդերէ երկու-երեք ոսկի առնելէ զանոնք պահապան գրելու պատրուակով և քանի մը օր գործածելէ ետքը ճամբեր է։ Ժոզէֆ Քարավանա շաբաթ օրը Սէլանիկ փախեր է։ Խարուսող

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՆԻԿՈՄԻԴԻՈՅ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԵՐԸ

Նիկոմիդիոյ մեր թղթակցէն ստացանք այս առաւօտ նորագոյն տեղեկութիւններ Գաւառական Ժողովի ընտրութեանց մասին, որոնք երկուշաբթի իրիկուն կատարուեր լմնցեր են... Նորէն սկսելու համար, վասն զի քուէարկութեան կանոնաւորութիւնը կասկածի տակ ձգուեր է։ Աւսիկ իրողութիւնը՝ իր բոլոր մանրամասնութիւններով.

«Նիկոմիդիա, 11 մայիս.— Երէկ իրիկուն, երկուշաբթի, ժամ 10ին, Ընտրողական Ժողովը գումարուելով Առաջնորդարանին մէջ, նախորդ օրը կնքուած քուէտուփը բանալ տուաւ և քուէհամարի գործողութիւնը կատարեց որուն արդիւնքն է հետեւեալը. բացարձակ առաւելութեամբ ընտրուեցան հինգ ժողովականներ, իսկ միւս հինգ ժողովականները համեմատականի մեջտեղ։ Ընտրուածներն են՝ Յովհաննէս էֆ. Պուլութեան, Տքթ. Գրիգոր էֆ. Ճէրահեան, Յովհաննէս էֆ. Աբրահամեան, Թագւոր էֆ. Ղազարոսեան և Գրիգոր էֆ. Հէլվաճեան,—առաջին երկուքը «Կակառաջնորդեան», իսկ վերջին երեքը «առաջնորդեան»։

«Սակայն, զրկուած 492 քուէներուն գումարը ինչպէս նաև քուէհամարի երկու քննիչներուն կողմէ բռնուած ցանկին մէջ անուններուն առջեւ նշանակուած թիւերը բնաւ իրարու չհամապատասխանելուն պատճառաւ, Ընտրողական Ժողովը ըստ օրինի չեղեալ նկատեց այս ընտրութիւնը և իր տեղեկագիրը պատրաստելով նախագահին յանձնեց նոյն գիշերն իսկ։

«Ինչպէս նախորդ նամակով իմացուցած էի, Առաջնորդարանին կողմէ ջանքեր եղած էին որպէս զի ընտրելի 10 ժողովականներուն մեծագոյն մասը Ստեփաննոս եպիսկոպոսին կուսակիցներէն ըլլայ, և մասամբ ալ յաջողեցան. բայց քուէարկութեան մէջ ակներեւ տեսնուած անկանոնութիւններուն վրայ՝ Ընտր. Ժողովը՝ խղճի մտօք և ուղղամիտ կերպով չարժելով՝ ընտրութիւնը բեկանել ու չեղեալ համարիլ կ'առաջարկէ, նոյն իսկ վերեւ յիշուած հինգ ժողովականներուն ընտրութիւնը։

«Քուէհամարի գործողութիւնները կատարուելէն ետքը, երբ փոխ-առաջնորդը կը տեսնէ որ իրենց յաջողցուցած ծրագիրը ջուրը խնալու վրայ է, վէճի կը բռնուի առաջնորդին համակիր չեղող անձի մը հետ և միջադէպ մը տեղի կ'ունենայ որուն մանրամասնութիւնները չեմ ուզեր գրել, նկատելով որ երկու կողմին ալ վարմունքը անճահ էր։ Թէ ի՞նչպէս և ե՞րբ պիտի կատարուի նոր ընտրութիւնը, այժմէն բան մը չենք կրնար ըսել, վասն զի յայտնի չէ տակաւին։

«Ընդհանուր կերպով սա փաստքը կայ միայն, որ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան կողմէ քննիչ մը կամ ներկայացուցիչ մը զրկուի հոս, որպէսզի նոր քուէարկութեան ատեն նոր միջադէպեր չպատահին և երկու կուսակցութիւնները օրինաւորապէս չարժին։ Հակառակ պարագային մէջ, գիւրին է գուշակել որ հետեւանքը կրնայ ցաւալի ըլլալ։»

Կրօնական Ժողովը գումարուեցաւ երէկ Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Տ. Գրիգորիս արքեպիսկոպոս Յովհաննէսեանի։ Ժողովը իր անցեալ նիստին մէջ ամուսնական 18 խնդիրներու նախաքննութիւնը յանձնած էր դիւանապետ Տ. Խորէն Ա. քահանայ Փէշլիմանեանի որպէս զի անոնց մասին տեղեկագիր մը պատրաստէ։ Տ. Խորէն քահանայ պատրաստած ըլլալով տեղեկագիրը, ներկայացուց Ժողովին որ նիստողութեան առնելով, տասը խնդիրներու մասին հարկ եղած տնօրինութիւնները ըրաւ։

—Նպաստից Ցանձնաժողովը գումարուեցաւ երէկ Ս. Պատրիարք Հօր նախագահութեամբ և գաւառներէ զրկուած որբանոցներու վիճակագրներու մասին Մանկուանի Տ. Վահրամ Սրբազանի մէկ տեղեկագիրը ուշադրութեան առնելով, ըստ այնմ հարկ եղած կարգադրութիւնները ըրաւ։ Ցանձնաժողովը որոշեց իրեն անդամակից առնել Սբիկեան Մխիթարեանները, որպէս զի աջակցի իրեն՝ Միացեալ դասակիրներուն հրատարակութեան և սպառման գործին մէջ հարկ եղած միջոցները գործադրելու համար։ Ցանձնաժողովը որոշեց նաեւ Միացեալէն պահանջ ունեցող ուսուցիչներուն վճարումը ընել 100ին 25 ի հաշուով. որուն համար 100 ոսկի սահմանեց։

—Տնտեսական Խորհուրդն ալ երէկ իր շաբաթական նիստը գումարելով, ի մէջ այլոց հետեւեալ որոշումները տուաւ։ Էվէրեկի Ս. Մեսրոպեան ընկերութեան Խնամակալութեան հաշիւները քննեց եւ տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդին մէկ պաշտօնագրէն տեղեկանալով որ յիշեալ խնամակալութիւնը կազմալուծեալ վիճակի մէջ է, որոշեց վերակազմել զայն։

Սկիւտար Ս. Խաչ եկեղեցւոյ սեփական գետնի մը վաճառման մասին տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդին մէկ բացատրական գիրը կարդալէ ետքը, որոշեց խնդիրը Քաղ. Ժողովին ուշադրութեանը ներկայել։ Խորհուրդը որոշեց նաեւ Պէյէֆիկի եկեղեցապատկան կալուածներու չինութեան մասին տեղւոյն Գաւառ. Վարչութենէն մանրամասն տեղեկութիւն պահանջել։

—Եօզղատի մանկապարտէզի քննութեան առթիւ կատարուած հանգանակութենէն 17 մէճիտ զրկուած է Պատրիարքարան, ի նպաստ գաւառացի կարօտեալներու։ Նոյնպէս Էսկիշէհիրէն զրկուած է 5 օսմ. ոսկի։

—Տիրապէտ-քիրէն կը գրեն Պատրիարքարան թէ Ս. Զատիկ տօնին առթիւ կառավարական պաշտօնական ընդունելութիւնը, հոգեւոր պետերը և Ասորւոց Պատրիարքը առաջնորդութեամբ երթալով, չնորհաւորական այցելութիւն տուեր են առաջին. տեղապահ Տ. Եղեկիէլ վարդապետին։

—Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը կը ծանուցանէ թէ հանգուցեալ Անտոն էֆ. Աղասեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած է Հիւանդանոցին՝ Մարսիլիաբնակ ազգայիններէն Գալուստ էֆ. Համբարձումեան։

Դարպէօմրիկի Ս. Յովհան Ոսկեբերան եկեղեցւոյ Խնամակալութեանս խնդրանօք, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը հրաւիրուած է յառաջիկայ հինգշաբթի, 13 մայիս, քարոզել Ս. եկեղեցւոյս մէջ, ի հոգեւոր մխիթարութիւն բարեպաշտ ուխտաւորաց։

Ի դիմաց Խնամակալութեան
345 2—2 Ն. ՄԻՆԱՍԵԱՆ

Զալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ Խնամակալութիւնս կը ծանուցանէ թէ՝ Խաչագիւղի քարոզիչ Տ. Գնել Մ. վ. Գալէմքեարեան հանդերձեալ է յառաջիկայ հինգշաբթի օր (13 մայիս) Ս. եկեղեցւոյս մէջ պատարագել և քարոզ խօսիլ՝ ի հոգեւոր մխիթարութիւն բարեպաշտ ուխտաւորաց։

Ի դիմաց Խնամակալութեան
Վ. Աստեղապրի Աստեղապես
ՄԱՔՍՈՒԴ ՀԱՐԵՒՑ ՅԱԿՈԲ ԷՍՍԷԱՆ
344 2—2

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ՝ անցեալ ապրիլ ամսոյ մէջ հետեալ նուիրատուութիւնները եղած են Հիւանդանոցիս։

Մէկ քանի մարդասէր անձինք՝ ձեռամբ Սրբոյը Ուիթալի 30 օսմանեան ոսկի 3240 զրշ., Նիկոմիդիոյ Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ չքնաղացած պնակներու մէկ տարեկան հասոյթը՝ ձեռամբ գանձապետ մէջ. Գրիգոր էֆ. Աբրահամեանի 1,300, Սամուէլեան եղբարք՝ նուէր պատարագի 540, Տիկին Թագուհի Ներսէսեան 540, Տքթ. Արզումանեան էֆ. վասն հոգւոյ հանգուցեալ մօր իւրոյ Տիկին Իսկուհի Արզումանեանի 540, Յակոբ էֆ. Դաւիթեան Ատաբազարցի վասն հոգւոյ հանգուցեալ հօր իւրոյ համի Զաքար Դաւիթեանի 540, Ատաբազարի Ս. Լուսաւորիչ Թաղէն՝ ձեռամբ Միսաք էֆ. Շահինեանի 500, Կարապետ էֆ. Թիլքիեան Սէլէօզցի վասն հոգւոյ հանգուցեալ եղբօր իւրոյ Սերովբէ Թիլքիեանի 324, Մէրքայէլ էֆ. Պապեան նուէր պատարագի վասն հոգւոյ հանգուցեալ կողակցին իւրոյ Տիկին Սօֆի Պապեանի 324, Տքթ. Խնդիրեան էֆ. ապրիլ ամսեան 216, Բարսէղ Տիկին մը ի Պրուսա, հասոյթ ձեռագործի 216, Տիկին Հռիփսիմէ Գ. Սբրահամեան վասն հոգւոյ հանգուցեալ եղբօր իւրոյ Տքթ. Բարսեղ էֆ. Արսլանեանի 216, Եղբարք Շիրինեան 216, Յարութիւն էֆ. Արսլանեան բնակեալ ի Գասքէօյ 216, Մեսեռ էֆ. Իսպիրեան 216, Պաշտօնեայք Թօքալեան վաճառատան 156, Յակոբ էֆ. Գարամանեան Քէրէսթէճի 240, Յարութիւն էֆ. Պալթաեան Պրուսացի 120, Բարսեղ ոմն 120, Մուրատ էֆ. Սլամճեան 108, Բարսեղ Տիկին մը բնակեալ ի Գաղիրէ 108, Թորոս էֆ. Պալըգճեան 108, Նիկողոս էֆ. Պրուսալեան ի Պիլէճիկ վասն հոգւոյ հօր իւրոյ Յակոբ Պրուսալեանի և կողակցին իւրոյ Տիկին Ովանննայի 108, Յարութիւն էֆ. Սամանճեան վասն հոգւոյ մօր իւրոյ 100, Տ. Խոսրով Քահանայ Գալփագճեան ըստ իր առաջարկութեան Ս. Զատկի առթիւ իւր ժողովուրդներէն հաւաքեալ 89, Զաթալխանի Էվէրէկցի կօշկակար բարեսէր ազգայինք 80, Մէջ. Լեւոն էֆ. Եղիսէեան գապզիմալ երկու անգամով 80, Նշան էֆ. Կէտիկեան Սըվազցի 60, Կիրակոս էֆ. Կարապետեան 47. 50, Մկրտիչ էֆ. Ասատեան 40, Նշան էֆ. Ճերմակեան Ատաբազարցի 40, Յարութիւն էֆ. Համբիկեան 40, Տիգրան էֆ. Քիրէչճեան 40, Տիկին Զապէլ Մ. Փափազեան վասն հոգւոյ հանգուցեալ ամուսնոյ իւրոյ 40, Թադէոս էֆ. Մոլտավաքեան 20, Գրիգոր էֆ. Փափազեան հաղագին մարտ և ապրիլ ամսոց 20, Գարեգին էֆ. Պասմաճեան մարտ և ապրիլ ամսոց 20, Մկրտիչ էֆ. Էլպէկեան Արմտանցի 20, Մկրտիչ էֆ. Թէրզեան Արմտանցի 20, Իգնատիոսեան էֆ. Արմտանցի 20, Տիգրան էֆ. Տէյիրմէնճեան Գենճլարցի 20, Սարգիս էֆ. Կիւմիւշեան 20, Պէսիմ Յովհաննէս էֆ. Համբարձումեան 20, Հայկ էֆ. Վարդանեան 5։

(Շարունակելի)

Արեւելքի 3998 թիւը բոլորովին սպառած ըլլալով, ընթերցողներէն անոնք որ հաւաքածոյ չեն կազմեր և ունին այդ թիւը, կրնան խմբագրատունը բերել, փոխարէնը ստանալու համար դրամ կամ նոր թերթեր՝ եռապատիկ արժէքով։

Եթէ կուզէք
ԱՌՈՂՋ ՈՒ ԵՐԿԱՐ ԱՊՐԻԼ
կարդացէ՛ք
ՏՈՔԹ. Ն. ՏԱՂԱՒԱՐԵԱՆԻ
ԱՌՈՂՋԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ԹՂԹԱԲԵՐ

Ա. ՑՍ ՕՐՈՒԱՆ

(Մայիս 21ի թերթէն)

ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴԸ.—Լա Հէյէն մայիս 21 թուականով հետեւեալը կը հեռագրեն վիէննական լրագիրներուն.

Այսօր ժամ 11ին սկսաւ Դեսպանախորհուրդին երկրորդ նիստը, որ 35 վայրկեան տեւեց։ Նորէն կրկնուեցաւ որ խորհրդակցութիւնները վերջին ծայր գաղտնի պահուին։ Այս երկրորդ նիստին ծրագիրը օր մը առաջ պատրաստուած էր։ Գումարումը սկսելուն նախագահ Պ. ոը Սթալ կարդաց Ռուսիոյ Կայսեր և Վիլհէլմինա թագուհիին շնորհաւորական հեռագիրները։ Նախագահը նոր բանախօսութիւն մը ըրաւ Դեսպանախորհուրդին գործերուն վրայ և մասնաւոր կարեւորութիւն մը տուաւ իրաւարարութեան և պատերազմական կանոններու մասին։ Յետոյ ընտրուեցան երեք յանձնաժողովները, որոնց անդամներուն ընտրութիւնը տէրութեան առաջին պատուիրակներուն կարծիքին թողուեցաւ։ Ասոնք նոյն յանձնաժողովին համար անդամներ նշանակեցին և ցանկը յանձնեցին Պ. ոը Սթալի։ Առաջին պատուիրակները իրաւունք ունին իրենց ուղած ատենը ներկայ գտնուիլ այդ յանձնաժողովներու խորհրդակցութեանը։ Նախագահ Պ. ոը Սթալ հաւանեցաւ որ Դեսպանախորհուրդին խորհրդակցութեանց վրայ տեղեկութիւն հաղորդուի լրագիրներուն։ Հոլանտայի արտաքին գործոց նախարարութեան կողմէ կազմուած յանձնաժողով մը պիտի քննէ լրագիրներուն հաղորդուելիք տեղեկութիւնները։ Պ. ոը Սթալ կարդաց Հոլանտայի արտաքին գործոց նախարարին մէկ գիրը թէ յունիս 17ին Հոլանտայի կառավարութեան կողմէ մեծ հանդէսներ պիտի տրուին Դեսպանախորհուրդին անդամներուն ի պատիւ։ Այս նիստը աւարտելէն ետքը պատուիրակները ժողովարանին վերի յարկը ելան և ճաշեցին ու կէս օրէն երկու ժամ ետքը ամէնքն ալ մեկնեցան։ Պ. ոը Սթալ երկրորդ նիստին մէջ խօսած ճառովը յայտարարեց թէ Ռուսիա իր առաջարկութիւնը ընդունելէ տալու համար նիւթական կամ բարոյական ճնշումի բանեցնելու մտադիր չէ։ Այդ բանախօսութեան ուշկընդրողները շուտով պիտի հասկնան թէ Դեսպանախորհուրդը իր առաջուան դիրքը կորնցուցած է։ Երրորդ յանձնաժողովը կը կազմէն տէրութեանց պատուիրակներուն ընկերացող մասնագէտները, որոնք ամէնէն աւելի դժուարին խնդիրներով պիտի զբաղին։

—Պէրլինէն հեռագիր կը հերքէ այն լուրը թէ գերման առաջին պատուիրակ Միւնթէրը կոմսը յանձնաժողովներէն և ոչ մէկուն անդամ ընտրուած ըլլալուն համար հրաժարած ըլլայ։

—Դեսպանախորհուրդին գումարումը և Սիպերիոյ տարադրումներու ջնջուելու լուրը Եւրոպայի մէջ մեծ տպաւորութիւն մը գործած է ի նպաստ Ռուսիոյ Զարին։ Թրսեթոյ գերման թերթի մը մէջ յօդուած մը հրատարակելով կ'ըսէ թէ հաւատք չունի զէնքնկեցութիւնն վրայ և թէ Դեսպանախորհուրդը աչքերուն փոշի միայն պիտի նետէ։

ԾԱՑՐԱԳՈՅՆ ԱՐԵՒԵԼՔ.—Թոքիոյէն կը հեռագրեն Թայմսի թէ Գերմանիա փորձեր է գրաւել Ֆուլանկոս լեզուին, սակայն Պէրլինի պաշտօնական շրջանակներու մէջ այդ լուրը կը հերքուի։ Այդ կղզին Ճաբոնի կը վերաբերի և կը գտնուի Ամոյ քաղաքին դիմացը։ Թայմզ կ'ըսէ թէ Ճաբոն այդ տեսակ ձեռնարկ մը արգիլելու համար միայն բողոքելով պիտի չբաւականանայ։

ՆԻՔԱՐԱԳՈՒԱՑԻ ԶՐԱՆՑՔԻՆ յանձնաժողովին նախագահը 125 միլիոն տոլարի ծախք մը կ'ենթադրէ ջրանցքին բացմանը համար։ Պ. Մաք Քինլի այդ յանձնաժողովին տեղեկագիրը ստանալէն ետքը յանձնաժողով մը պիտի կազմէ՝ ուսումնասիրելու համար ջրանցքին անցնելիք ճամբաները։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ.—Պոմպէյէն կը հեռագրեն թէ փոխարքայ Լորտ Քըրզըն ծանուցեր է որ անյապաղ պիտի սկսին մինչեւ Հնդկաստանի արեւմտեան սահմանագլուխը երկաթուղի զինուորական երկաթուղիի գիծերու շինութիւնները։ Մօտերս պիտի սկսին նաեւ մինչեւ պարսկական սահմանագլուխ շինուելիք խճուղիները։ Պէլուճիստանէն սկսելով պարսկական սահմանագլուխին երկայնութեամբ երկաթուղիի ուրիշ գիծ մը պիտի շինուի։

ՍԵՒ ԼԵՐԱՆ գաղաժառանգ Տանիլօ իշխանին ամուսնութիւնը յուլիս 6/18ին պիտի կատարուի Զէթիենէի մէջ։ Կանխահաս է այն լուրը թէ Եութա իշխանուհին օրթոտոքսութիւնը ընդունած ըլլայ։

ՍՈՒԻԶԱ.—Անգլիական աղբիւրէ առնուած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ Խարթումի ցեղապետը Շերքէյլայէն հեռանալով Տար-Թակալլայի լեռներուն կողմերը գացեր է որոնք անմատչելի են։ Հաւանական է որ անձրեւներու եղանակը սկսած ըլլալով, Եմիրը ատկէ օգտուի ապրելի չոր տեղեր երթալով, քաշուելու այն տեղերէն, ուր ջուրերու առատութիւնը պիտի դիւրացնէ անգլիացիներուն անցքը։ Հակառակ չրջած զրոյցներուն, Լորտ Քիչնէր լաւ յարաբերութիւն ունի Տարֆուրի հետ։ Լորտ Քիչնէր սիրալիր նամակներ ընդուներ է Ալի-Տինարէն։ Խարթումի մէջ մնացեալ օթէլ մը պիտի կառուցուի։

—Անգլիոյ կառավարութիւնը անցեալ ուրբաթ Խորհրդարանին անդամներուն բաժնեց տեղեկագիր մը՝ 1883 յունուարէն ի վեր Սուտանի զինուորական ծախքերուն վրայ, որոնց գումարը եօթը միլիոն անգլիական ոսկիէն աւելի է։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ԽՆԴԻՐԸ.— Անգլիոյ գաղթական նախարարը անցեալ ուրբաթ իրեկուն Երեսփ. Ժողովին մէջ տեղեկութիւն տուաւ Թրանսվալի խնդրին վրայ։ Բարեյուսոյ Գլուխին անգլիական գոմիսէրը Պ. Զէմպրլէնի հաղորդեր է ձերբակալուածներուն անունները։ Գրիւկէր նախագահը յայտարարեր է Բրէթորիայի բրիտանական գործակատարին թէ ապացոյց մը չի կայ որ ձերբակալուածները անգլիական բանակէն սպաներ եղած ըլլան և թէ ամէն պարագայի մէջ թող պիտի չի տայ որ այդ դէպքը խանգարէ երկու երկիրներու բարեկամական յարաբերութիւնները։

Շահեկան պարագայ մը դիտել կը տրուի թէ ձէյմսընի հետ ձերբակալուածները խոստացած էին մինչեւ երկու տարի չիառնուիլ Թրանսվալի ներքին գործերուն։ Արդ, այդ երկու տարուան պայմանաժամը աւարտած է մայիս 17ին։

ՓԻԼԻՊՊԵԱՆՆԵՐԸ.—Ամերիկեան դերծովակալ Ուէյսընը Մանիլա ուղեւորեր է Տիւէյ ծովակալին յաջողելու համար։

ԵՐԵՒԱԿԻՆ ՆՈՐ ԱՐԲԱՆԵԱԿԸ.—Երեւակին 9րդ արբանեակ մը ալ գտնուեցաւ, որ տասնեօթը ամիսէն վր կատարէ իր շրջանը և Երեւակէն 12,075,000 քիլոմէթր հեռաւորութիւն ունի։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱՆ.

Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովի անցեալ հինգշաբթի օրուան նիստին մէջ, որուն առաջին մասը գրաւուեցաւ Բարիզի թղթատարական ցրուիչներուն գործադուլի խնդրովը, երբ դադարէն ետք ատենը կը վերբացուէր՝ ատենապետ Պ. Բոլ Տէշանէլ ժողովականներուն շնորհաւորութիւնները ընդունեց որոնք գուարթն առջեւէն անցնելով իր ձեռքը կը սեղմէին։ Դադարի միջոցին, ատենապետը Ակադեմիի անդամ ընտրուած էր և լուրը հասած էր Խորհրդարան։ Պ. Տէշանէլ կը յաջողէր էտուառ Հէռվէլի։

Ակադեմականներու գրեթէ ամբողջութիւնը ներկայ էր այդ գումարման, 36 անդամ։ Բացակայ էր միայն Անաթոլ Ֆրանս. իսկ Հանրի Լավտան հարկադրուած էր բացակայելու, իր ընդունելութիւնը կատարուած չըլլալով տակաւին։ Մեելուսի Լըկուվէն իսկ, Ակադեմականներուն երիցագոյնը, եկած էր։ Առաջին քուէարկութիւնը հետեւեալ արդիւնքը տուաւ.

Պ. Բոլ Տէշանէլ		16	քուէ
» Էմիլ Ֆակէ		9	»
» Ռընէ Պազէն		9	»
» Էմիլ Զօլա		1	»
Սպիտակ		1	»

Քուէարկուներուն թիւը 36 ըլլալով, բացարձակ առաւելութիւնն էր 19 քուէ զոր ոչ ոք կրցաւ շահիլ. հետեւաբար, հարկ եղաւ երկրորդ քուէարկութիւն մը կատարել որուն մէջ Պ. Տէշանէլ ընտրուեցաւ 20 քուէով։

Նորընտիր Ակադեմականը քառասուն-երեք տարեկան է. բաղդաւոր անձ մը, որ կանուխէն փայլուն կերպով յաջողած է քաղաքական և գրական հիւղերուն մէջ, բարձրանալով Երեսփ. Ժողովին ատենապետութեան և «Քառասուն Անմահներ»ուն մէջ իր աթոռը ունենալու։ Տասնըվեց տարի առաջ, Ակադեմին վարձատրած էր անոր մէկ երկասիրութիւնը որ ուսումնասիրութիւն մըն էր քաղաքական անձնաւորութիւններու վրայ։ Անկէ առաջ, Պ. Տէշանէլ հրատարակած էր կարգ մը հատորներ՝ Ֆրանսայի գաղթական շահերուն վրայ, յետոյ յաջողաբար Գրական դեմքեր, Օրուան խնդիրներ, Ընկերային հարցը, Նոր Հանրապետութիւնը, և այլն։ Այս գրական պաշարը ստուարացուցած է Տէպպի Թանի և Բարիզեան հանդէսներու մէջ իր հրատարակած քաղաքական ու գրական յօդուածներովը։

Ստացանք Ֆրանսայի ամէնէն լաւ գրողներէն մէկուն՝ Ռընէ Մէզրուայի մէկ գործը La Chair en joie, le Cœur en peine, սիրային սիրուն վէպ մը սքանչելի տպագրութեամբ և հարիւրի մօտ պատկերներով, որոնք լուսանկարով մէջ բերուած են։ Գիրքը հրապարակ հանուած է Per Lamm հրատարակչէն կողմէ և կ'արժէ 3 ֆրանք 50 սանթիմ։

Կ'ՈՒԶԷ՞Ք ՈՒՆԵՆԱԼ, եղանակին համեմատ անգղիական և գաղղիական գործարաններու լաւագոյն և դիմացկուն քոթիմցուներ, բանթօլոններ, տեսակ տեսակ շալագներ. անգամ մը ուրիշ տեղ երթալէ առաջ, դիմեցէք Պահէ-Գաբու Համիտիէ ճատտէսի թիւ 38, Յովհաննէս Կիւմիւշեանի վաճառատունը։ 30—70

ՑԱՅՈՅՑ ՄՕԹԻՒ ՁՈՒԱՆ ՕՇԱՔԱԿ 1888
Եղլազգ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ.

Պարոնայր Մզոյ եւ Գօսն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքովս կարող չեմ փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը այտարարեմ որ մեր Մօրիւ ձկան իւղն. իր այս վիճակին մէջ դիւրաւ խմուելով եւ մարսուելի, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անտի ուչված է, մասնաւորապէս այդ յաջող պատաստութեան մէջ։ Տ.Ր. Ս. Մանվրոզեանի Փոշեն
Բժիշկ Վեհ. Սուլթանի

ՀԵՌԱԳԻՐ

Ա. ՑՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԱԴԵՐԱՆԴՐԻԱ, 23 Մայիս.— Ժանտախտի ծագումը պաշտօնապէս հաստատուեցաւ Զակազիկի և Իսմայիլայի մէջ։ Բոր Սախտի Առողջապահական Խորհուրդը քարանթինա մը պիտի հաստատէ Աղեքսանդրիայէն հասած բոլոր նաւերուն համար։

ԳԱՀԻՐԷ.—Կը ծանուցանեն թէ Լորտ Քիչնէր առաջիկային Կ. Պոլիս պիտի մեկնի։

ԹՈՒԼՕՆ.—Միջերկրականի Ֆրանսական նաւաբաժնին հրամանատար ծովակալ Ֆուռնիէ լուր ստացաւ թէ իտալական երկու նաւաբաժին Թուլոն գալու կը պատրաստուին, ժամ 8'ԱրԿ զրահաւորին ծով իջուցուելուն ներկայ գտնուելու համար։

ԲԱՐԻԶ.—Պ. Պալօ-Ֆորրէ այսօր իր տեղեկագիրը յանձնեց վճռաբեկ ատեանին առաջին նախագահ Պ. Մազոյի։ Թէև Պ. Պ. Մազօ, Մօռնար և ընդհանուր դատաւորը չատ քիչ ժամանակ ունին տեղեկագիրը ուսումնասիրելու, բայց հաւանական կը նկատուի որ հրապարակային դատաւորութիւնը սկսի այս ամսուն 29ին։

—Ամերիկեան հեռագիրները ցորենի գնին բարձրանալը կը ծանուցանեն։ Նիւ Եորքի մէջ վերջին գինն է 80, 12, մինչդեռ առաջ 78. 87 էր։ Լիվերբուլի մէջ 5|12 է գինը։

ՎԻԵՆՆԱ.—Աւստրիոյ նախկին նախարարապետ Պատէնի կոմսը երկրորդ անգամ անձնասպանութիւն փորձեց՝ կրած դրամական կորուստներուն համար։

Տ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՍԱՄԱՆԱՐՈՅՑԻՑ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4ՐԴ Երեսը

Պայպլ Հաուզի հրատարակութիւնները կարդալ Դ.րդ երեսը։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՄԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Մեռի Դ.	Օ. Ո.	25	21
Ամէնէն բարձր գին	»	25	21 1/2
Ամէնէն վար գին	»	25	20
Ռումէլիի երկթ. գոց.	Ֆր.	131	25
Ամէնէն բարձր գին	»	131	37
Ամէնէն վար գին	»	131	12
ԲԱՑՈՒՄ 12 Մայիս			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Մեռի Դ.	Ֆ. Ղ.	25	19 1/2
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	130	87
Օսմանիյէ		417	50
Ռէժի		307	
Օսմ. Գանքա		13	20
Քէտի ձէնէրալ ՕՋՁմ.		6	18
Երկրագործական Գանքա		7	—
Ցօս. Օ՚Ռ. Շանմ է Վալէօռ	Ա. Ո.	5	06
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	30
Թրամուէյ բաժնեթ.		605	—
» Ժուլիանոս		180	—
» պարտաթ.	Ֆր.	500	—
Տէրբոսի ջուրի ընկ.	»	295	—
Քարափ Ղ. Գոլտ	»	462	—
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ			
20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	16
Անգլիական ոսկի	»	109	39
Բոլ էմբէրիալ	»	90	15
Քրիմից	»	51	04
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	06
Մէճիտիէ	»	96	20
Ռուպլի Ղազանրամ	Օ. Ո.	8	59
ՓՈՓԱՆԱԿԱԳԻՐ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	25
» » » չէք	»	110	15
Բարիզ » »	Ֆր.	23	—
» » » չէք	»	22	98
Գերլին անտոկոս չէք	Մարք	18	56
Վիեննա չէք	Ֆիորֆ.	10	93 3/4

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԼՈՆԴՈՆ, 23 Մայիս

Օսմ. Քոնս. Մեռի Ա.	Ա. Ո.	—	—
» » » Բ.	»	46	25
» » » Գ.	»	26	25
Դ.) բաց.	»	23	—
Դ.) գոց.	»	23	—
Փոխառութիւն Դասապա	»	84	
Օսմ. 3 1/2 %	»	79	—
Օսմ. Կայս. Գանքա	»	13	87
Այտընի երկաթուղի	»	11	—
Եգիպտական Միացեալ	»	106	87
Ընդ. Քոնսոլիտէ		110	31
Հելլենական 5 %	»	44	25
Մոնոքոլ հելլենական 4 %	»	50	50
Ռանթ » 4 %	»	37	—
Գուլկ. փոխառ. 6 % 1888	»	96	—
» նոր » 6 % 1892	»	95	—
Փոխան. Բարիզի վրայ	»	25	4.5
Դրամազեղչ	»	2	—

ԲԱՐԻԶ, 23 Մայիս

Օսմ. Քոնս. Մեռի Դ. բաց.	Ղրշ.	23	15
Օսմ. Քոնս. Մեռի Դ. գոց.	»	23	22
» » » Բ	»	17	25
» » » Գ.	»	27	45
Օսմանիէ	»	417	25
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	132	75
Օսմ. Ռէժի	»	307	—
Օսմ. Կայս Գանքա	»	506	—
Ֆրանս. Ռանթ 3 %	»	102	27
Քէտի Լիոնէ	»	975	—
Գանք տը Բարի	»	—	—
Մուէզի բաժնեթուղթ	»		
Իտալական Ռանթ	»	96	25
Սպանիական արտաքին	»	65	40
Զէր Լոնտոնի վրայ	»	25	205
Դրամազեղչ	»	03	--

ԳԵՐԼԻՆ, 23 Մայիս

Օսմ փոխառութիւն 1888	մարք	112	75
Ռումէլիի երկաթուղի	»	131	—
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	97	20
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	310

ՎԻԵՆՆԱ, 23 Մայիս

Փոխան. Բարիզի վրայ	Ֆիորֆ.	47	02
» Լոնտոնի վրայ	»	120	70
Ռումէլիի երկաթուղի	»	66	60
Օսմ. Ռէժի	»	142	—

ԹԷՓԻԼ ՊԱՇԻՒ ԹԱՏԵՐՈՆԸ

Բերայի թատերական հասարակութիւնը սկսած է գնահատել Օրերա Գօմիքի Ֆրանսական խումբը որ մեծ յաջողութեամբ մինչև հիմայ ութը ներկայացումներ տուաւ արդէն։ Խումբը՝ երկու ներկայացումներ ալ տալէ ետքը պիտի մեկնի մայրաքաղաքէս։ Երէկ գիշեր չատ հաճելի կերպով ներկայացուց Էլէս Տըլիպի «ԱԼԱՔՄԷՅՆ»։ Լաքմէի դերը կատարեց Տիկ. Լըվասէօռ որուն գեղեցիկ ձայնը և արուեստագէտի ճարտար դերակատարութիւնը մեծապէս գնահատուեցան հասարակութենէն։ Այս իրիկուն պիտի ներկայացուի Կու

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՒՑԹ Անգլ. ոսկի 1,000,000

ՖԻՆԻՔՍ

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար առաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութիւն մը՝ որոյ բաժնետէրք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ գրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։ Դրամագլուխը և պահեստի դումարը կը հասնի 4,000,000 անգլիական ոսկի։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մեկ գլխաւոր ապացոյցն է 20,000,000 Անգլիական ոսկւոյ գումարն զոր յարդ վճարած է հրդեհի ցնցանքներուն համար։

ESTABLISHED 1782

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ատորագրելոց, որ ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած ցնցանները։

Հ. ՕՈՒՆ և Ընկ. ընդհ. դործակալք Կ. Պոլսոյ, Գուլկարիոյ և Սեւ Ծովու եզերաց, Ղալաթիա, Գանք Օթոմանի փարի քովը Վիթալիս խան, գեղանայարկ թիւ 1

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ամենահին Միջազգային Ընկ.ն Կենաց վրայ ապահովագրութեան

Տնօրէնութիւն յնւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բելթիէ փողոց (Գուլվառ առէ գ'Իդալիէնի անկիւնը)։ Ընկերութեան չէնքերն այժմ կը վերաշինուին, որով իր գրասենեակներն առժամաբար փոխադրուած են Նոդռ-Տամ առէ Վիքտուառ փողոց Թ. 42։

1898 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԻԿ ՄԻԼԻԱՌ ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՄԻԼԻՈՆ ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կը քանի՝ 4,545,160,943 ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 320 միլիոն։

1898ին հնչուն դրամով վճարելի շահերն են 14,400,000 ֆր., 1897էն 1,424,000 ֆր. աւելի։

Լ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ունի 300,000է աւելի անդամ, որոնք Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոնց կը պատկանի Ընկերութիւնն և որոց կը վերաբերին Ընկերութեան բոլոր շահերը։ Եթէ մասնակից է, և կամ տակաւին չէք ,խիստ շահեկան է ձեզի համար ճանչնալ Ընկերութեան մասնաւոր կարգադրութիւնները։ Օրինակի համար մանրամասն տեղեկութիւններ ուզեցէք իբրեւ հասութաբեր գործ ապահովագրութեան վրայ որ հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոս ունի. նոյնպէս տարեմարներու եւ տարուելու ձեւով ապահովագրութեան վրայ, ի դէպ մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Հ. ՈՒ. ՀՈՒՒԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քննիչ-Պատուիրակ
Ա. ՋՈՒՍԱՅԵԱՆ
Վայվոտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Ռ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Ներքին դուռնէ դրան յորմ, Գնդ Զբաղուելանց դիմ)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատատիկ ցաւած ակառաներն ևս անցանկ կը լեցնեն. ցաւազրկելու և բաւական վերականգնելու պայմանաւ։

Նորահնար հրամանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր, և դիմացկուն արհեստական ակառաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, դէմի յետադարձի քաղցրութի, ծամելոյնի, և ապրանքներու երաշխաւորեալ։

Բերանի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թքմբեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ աքսանեներու միջոցաւ, ամենայոյժ առատաձեռնութիւն.

Ց. Դ. Զմեռները կիրակի օրերն ալ, (Գնալ 1ից 5), ինչպէս նաեւ ամեն օր, (Գնալ 1ից 4ին) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին։

Դատարկուելիք կրնան գիմել իւրանց բնակարանն, ինչ 1 Թրանվայ փողոց։

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բէթերսպուրկ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորքալա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— ՈՒԱԳԻՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱԾՔ։

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	10,000,000 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	82,500,000 »
1895 ի հասոյթք	25,000,000 »
1881 են ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄԻՍՔ

Ղեկավար-Դիրեկտոր վրայ (ՀԻՒՐԵԼԸ Մ-ԹԷՕՊԱՆ)

Ընդհ. Դործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՕՖՕՐ ՐԷԲԲԷՆ

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատեով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 թու